

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา
และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย

นายกิตติคุณ	ซึ่งหยุดย	รหัสประจำตัวนิสิต 5437405538
นางสาวเทพประทาน	สีดาบุตร	รหัสประจำตัวนิสิต 5437429638
นายศุภณัฐ	รอดหลง	รหัสประจำตัวนิสิต 5437485738

โครงการจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2557

RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF INTERPERSONAL CONFLICT,
COPING STRATEGIES AND LIFE SATISFACTION

Mr. Kittikun	Suengharuethai	5437405538
Miss Tepratan	Sidabut	5437429638
Mr. Supanat	Rodlong	5437485738

A Senior Project in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Bachelor of Science in Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2014

หัวข้อ ครงงานทางจิตวิทยา

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่าง
ผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจใน
ชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย

โดย

นายกิตติคุณ ชิ่งฤทธิ์
นางสาวเทพประทาน สีดาบุตร
นายสุกัญฐ รอดหลง

สาขาวิชา

จิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยาหลัก

อาจารย์ ดร. ณัฐสุดา เต้พันธ์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้โครงการทางจิตวิทยาฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

..... คณบดีคณะจิตวิทยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัคนางค์ มณีศรี)

คณะกรรมการสอบโครงการทางจิตวิทยา

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการทางจิตวิทยา

(อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐ์สังฆการ)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สมบุญ จารุเกษมทวี)

นายกิตติคุณ ซึ่งหยุดย, นางสาวเทพประทาน สีดาบุตร, นายศุภณัฐ รอดหลง : ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้
ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย

(RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF INTERPARENTAL CONFLICT, COPING
STRATEGIES, AND LIFE SATISFACTION)

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการงานทางจิตวิทยาหลัก : อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต๋พันธ์, 94 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง
กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิต เพื่อศึกษาว่าแต่ละตัวแปรมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ
ในชีวิตอย่างไร และสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยได้หรือไม่ โดยศึกษาใน
กลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย ระดับปริญญาตรี จำนวน 184 คน อายุตั้งแต่ 18-22 ปี ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการ
แจกแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร ($\alpha = .925$) แบบวัดกลวิธีการเผชิญปัญหา (α
รายกลุ่มพฤติกรรม $> .70$) แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต ($\alpha = .80$) และแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปแก่กลุ่ม
ตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้สถิติสหสัมพันธ์ทางสถิติแบบเพียร์สัน (Pearson-product
moment correlation coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วย
วิธีใส่ตัวแปรอิสระเข้าสมการทุกตัวพร้อมกัน (Enter) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการ
เผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง [$r(182) = .195, p < .01$, หนึ่งหาง] กลวิธีการเผชิญปัญหา
แบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม [$r(182) = .167, p < .05$, หนึ่งหาง] และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบ
การวางแผน [$r(182) = .144, p < .05$, หนึ่งหาง] มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ในทางตรงกันข้ามการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร [$r(182) = -.348, p < .01$, หนึ่งหาง] และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์ [$r(182) = -.334, p < .01$, หนึ่งหาง] มี
สหสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่าการรับรู้ความ
ขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร ($\beta = -.243, p < .01$) กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา ($\beta = .193, p < .05$) กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ($\beta = .200, p < .01$) และกลวิธีการ
เผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์ ($\beta = -.351, p < .001$) สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิต
ได้ อย่างไรก็ตามพบว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์มีอำนาจในการทำนายความพึง
พอใจในชีวิตสูงที่สุด โดยมีการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรมีคะแนนรองลงมา

สาขา.....จิตวิทยา..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2014..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาโครงการงานทางจิตวิทยาหลัก.....

5437405538, 5437429638, 5437485738 : MAJOR PSYCHOLOGY

KEYWORDS : PERCEPTION OF INTERPARENTAL CONFLICT/ COPING STRATEGIES/ LIFE SATISFACTION

Kittikun Suengharuethai, Tepratan Sidabut, Supanat Rodlong :

RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF INTERPARENTAL CONFLICT, COPING STRATEGIES, AND LIFE SATISFACTION

SENIOR PROJECT ADVISOR : NATTASUDA TAEPHANT. Ph. D., 94 pp.

This study was aimed to examine relationships between perception of interparental conflict, coping strategies, and life satisfaction, and how life satisfaction would be predicted by interparental conflict and coping strategies. Data were collected from university students. 184 undergraduates. Participants completed a demographic questionnaire, Children’s Perception of Interparental Conflict Scale (CPIC) ($\alpha = .925$), Coping Strategies Scale (α per behavior groups $> .70$), and Satisfaction with Life Scale (SWLS) ($\alpha = .80$). Data were analyzed by using Pearson-product moment correlation and Multiple Regression Analysis (Enter method).

The result showed that active coping strategies [$r(182) = .195, p < .01$, one-tailed], social support seeking coping strategies [$r(182) = .167, p < .05$, one-tailed], and planning coping strategies [$r(182) = .144, p < .05$, one-tailed] were positively associated with life satisfaction. Perception of interparental conflict [$r(182) = -.348, p < .01$, one-tailed] and ruminative coping strategies [$r(182) = -.334, p < .01$, one-tailed] were negatively associated with life satisfaction. Moreover, perception of interparental conflict ($\beta = -.243, p < .01$), avoidant coping strategies ($\beta = .193, p < .05$), social support seeking coping strategies ($\beta = .200, p < .01$), and ruminative coping strategies ($\beta = -.351, p < .001$) significantly predicted life satisfaction and explained 24.0% of its variance. In addition, ruminative coping strategies was strongest in its predictive power, and followed by perception of interparental conflict.

Field of study.....Psychology..... Student’s Signature.....

Academic Year 2014..... Student’s Signature.....

Student’s Signature.....

Advisor’s Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต้พันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัย ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำ การตรวจแก้ไข และกำลังใจเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐสังฆการ และ Dr. Jason D. Ludington ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ รวมถึงคำแนะนำและการช่วยเหลือในการวิจัยด้วย

ขอขอบพระคุณกลุ่มนิสิต/นักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามจากทั้ง 5 มหาวิทยาลัย คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยรังสิต ที่กรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่การวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว ครูอาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ ส่งเสริมคุณธรรมต่าง ๆ สนับสนุน และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย

สุดท้าย ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ และน้องๆ จากทั้ง 5 มหาวิทยาลัยที่คอยให้การต้อนรับ และให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนคำแนะนำในการเก็บข้อมูลและในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

คุณค่า และประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูทเวทิตา แก่ บิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนครอบครัวของผู้วิจัยที่ได้กรุณาอบรม สั่งสอน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยในการศึกษาค้นคว้าเสมอมา

ผู้วิจัย

23 เมษายน 2558

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง.....	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการเผชิญปัญหา.....	10
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิต.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	30
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	30
สมมติฐานการวิจัย.....	30
ขอบเขตการวิจัย.....	31
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	32
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	33

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์งานวิจัย.....	34
กลุ่มตัวอย่าง.....	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	35
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

บทที่ 3 ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านคุณสมบัติทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง และค่าความสอดคล้องภายใน.....	50
ส่วนที่ 2 ผลค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และผลการวิเคราะห์ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน.....	52
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ.....	56

บทที่ 4 อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย.....	60
ข้อจำกัด.....	63
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	64
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	64

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

รายการอ้างอิง.....	65
ภาคผนวก ก.....	70
ภาคผนวก ข.....	72
ภาคผนวก ค.....	83
ภาคผนวก ง.....	88
ภาคผนวก จ.....	93

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 คำมัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 กับ 33 คะแนนความพึงพอใจในชีวิต.....	46
2 ข้อมูลทางด้านคุณสมบัติทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด.....	50
3 สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คำมัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	54
4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ค่าความคลาดเคลื่อนยินยอม และปัจจัยความแปรปรวนเพื่อ.....	55
5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทำนายความพึงพอใจในชีวิต ด้วยวิธีใส่ตัวแปรอิสระเข้าสมการทุกตัวพร้อมกัน.....	57
6 การแปลข้อกระทงด้วยวิธี Forward-Backward Translation ของแบบวัดการรับรู้ ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร.....	73
7 อำนาจจำแนกของแบบวัด โดยใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 และ 73 ในการแยกกลุ่มสูง-ต่ำ ของแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต.....	81
8 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต.....	82
9 ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด-ต่ำสุด และค่าความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha) ของข้อกระทง ทั้งแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรและความพึงพอใจในชีวิต.....	82

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 รูปแบบของกระบวนการความเครียดตามทฤษฎีความเครียดของ Lazarus.....	12
2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	30

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ครอบครัวเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อบุคคลอย่างยิ่ง Mills (2000) กล่าวว่า การดำเนินชีวิตของคนเรามีผลมาจากสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมรอบตัวของบุคคลนั้นๆ สอดคล้องกับที่ที่สุพัตรา สุภาพ (2540) ได้กล่าวว่า ครอบครัวเป็นกลุ่มสังคมกลุ่มแรกที่มนุษย์ทุกคนต้องเจตตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งเติบโตแยกครอบครัวออกไป เรียกได้ว่าเป็นสถาบันที่ใกล้ชิดที่สุดของบุคคลในสังคม และถือว่าเป็นสถาบันพื้นฐานที่มีผลต่อการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผน เช่นเดียวกับเพ็ญญา กุลนภาคล (2555) ที่กล่าวว่าครอบครัวนั้นเป็นสถาบันที่สำคัญในการหล่อหลอมบุคคลให้พัฒนาสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญครอบครัวว่าส่งผลต่อการเติบโตของงานทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

จากสถิติการให้ความสำคัญต่อชีวิตของประชาชนปีพ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นการวัดความพึงพอใจในชีวิตของประชาชน โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ มูลนิธินโยบายสุขภาวะ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พบว่าประชาชนทั่วประเทศให้ความสำคัญของการมีครอบครัวที่ดีที่ 8.66 คะแนน จาก 10 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนที่สูงรองลงมาจากการมีสุขภาพที่ดี (8.75 คะแนน) แต่ในปัจจุบันด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไป สถาบันครอบครัวได้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ระบบเศรษฐกิจ สังคมการเมือง วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งส่งผลต่อโครงสร้างครอบครัวเปลี่ยนไป จากแต่ก่อนเป็นครอบครัวขนาดใหญ่ที่ประกอบด้วยสมาชิกครอบครัวหลายคน เหลือเพียงครอบครัวขนาดเล็กมีเพียง พ่อ แม่ และลูก เมื่อมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้น ครอบครัวจึงต้องเผชิญและแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง ขาดผู้เข้ามาไกล่เกลี่ย ขาดการควบคุมอารมณ์และทักษะในการแก้ไขความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ (อภิญา เวชชัย, 2546 อ้างถึงใน อังคณา ช่วยคำชู) แม้ว่าประชาชนจะใส่ใจกับการมีครอบครัวที่ดีเป็นอย่างมาก (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2556) แต่ไม่ใช่ทุกครอบครัวจะเป็นครอบครัวที่ดีและปฏิเสธไม่ได้ว่าความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองภายในครอบครัวยังคงเกิดขึ้นอยู่ในหลายครอบครัว ซึ่งพรรณพิมล วิบุลากร ได้กล่าวไว้ว่า ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองเป็นสาเหตุหลักที่นำไปสู่การหย่าร้างในคู่สมรส (“คนยุคใหม่”, 2557) จากสถิติการหย่าร้างของคนไทยของกรมการปกครอง ในช่วงปีพ.ศ. 2545-2554 พบว่า คนไทยมีอัตราการทำสูงขึ้น โดย

เมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างปีพ.ศ. 2545 มีคนหย่าร้าง 77,735 คู่ หากในปี พ.ศ. 2554 มีคนหย่าร้าง 109,312 คู่ (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2556) ซึ่งจำนวนการหย่าร้างอาจเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองที่มีอยู่ในสังคมไทย นอกจากนี้ปัญหาความขัดแย้งจะเป็นปัญหาระหว่างผู้ปกครองแล้ว เด็กหรือบุตรก็เป็นอีกหนึ่งสมาชิกในครอบครัวที่สามารถรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองได้ จากการศึกษาของระวีวรรณ ธรณี (2552) ที่ศึกษามุมมองและปฏิกิริยาของบุตรต่อการหย่าร้างของพ่อแม่พบว่า เด็กมีความทรงจำก่อนการหย่าร้างของพ่อแม่ กล่าวคือ เด็กรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและรับรู้สาเหตุของการทะเลาะเบาะแว้งได้ เช่น การทะเลาะเบาะแว้ง การตบตีของพ่อแม่มีสาเหตุมาจากดื่มสุรา การนอกใจ การไม่รับผิดชอบภาระในครอบครัว ความคิดไม่ลงรอยกัน เป็นต้น ซึ่งก็มีเด็กที่เข้าใจยอมรับการหย่าร้างของพ่อแม่ แต่ก็มีเด็กจำนวนมากที่ไม่ยอมรับหรือปฏิเสธการตัดสินใจหย่าร้างของพ่อแม่ โดยบางคนประชดประชันต่อต้าน และเรียกร้องความสนใจ เช่น ไม่สนใจเรียน ติดเพื่อน ดื่มสุรา (ระวีวรรณ ธรณี, 2552) และความขัดแย้งในครอบครัวยังส่งผลเสียต่อคุณภาพชีวิตของเด็กในระยะยาวอีกด้วย อย่างเช่นเด็กจะมีความเครียดโดยจะมีฮอร์โมนความเครียดในระดับสูง (Stress hormone) เด็กจะขาดความภาคภูมิใจในตนเอง ไม่เห็นความสำคัญของตนเองเพราะขาดการเคารพซึ่งกันและกันในครอบครัว เด็กอาจโทษตัวเองเพราะพ่อแม่ทะเลาะกันต่อหน้าลูกซึ่งอาจทำให้เด็กรู้สึกผิดและไม่ไว้วางใจผู้อื่น หรือเด็กบางคนอาจซึมซับความรุนแรงก้าวร้าวในครอบครัวจนแสดงออกถึงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ เช่น เกเร ชอบใช้กำลัง ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ เป็นต้น (ปิ่นฉัตรพัฒน์ จันทร์สว่าง, 2556)

จากงานวิจัยพบว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความขัดแย้งสูงมักเสี่ยงที่จะแสดงพฤติกรรมที่มีปัญหาออกมา เช่น พฤติกรรมและวาทะที่ก้าวร้าว ไม่เชื่อฟังยอมตาม และมีการกระทำที่ผิดกฎหมาย ทั้งยังมีพฤติกรรมภายในที่เป็นปัญหา เช่น มีภาวะซึมเศร้าและวิตกกังวล (Cummings & Davies, 1994) เช่นเดียวกับ Gordon Harold (2013) ซึ่งพบว่าการระบุนสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองส่งผลต่อปัญหาทางพฤติกรรมและอารมณ์ที่แตกต่างกันออกไป เด็กที่โทษตนเองในปัญหาที่เกิดขึ้นมักจะมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น พฤติกรรมต่อต้านสังคม แต่หากการทะเลาะเบาะแว้งกันของพ่อแม่ทำให้เด็กรู้สึกถูกคุกคามหรือก่อให้เกิดความหวาดกลัวว่าครอบครัวจะหย่าร้าง เด็กจะมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาทางอารมณ์ เช่น มีสภาวะซึมเศร้า นอกจากนี้การที่เด็กเห็นพ่อแม่ทะเลาะเบาะแว้งกันทุกวัน แม้จะเป็นการทะเลาะเบาะแว้งที่ไม่ได้รุนแรง แต่หากการทะเลาะเบาะแว้ง

เกิดขึ้นบ่อยครั้ง มีความเข้มข้นรุนแรง และมีการแก้ปัญหาที่ไม่ดีพอ เด็กมักจะมีความเสี่ยงในการมีปัญหาสุขภาพทางจิตเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้งานวิจัยของ Kelly (2012) ยังพบอีกว่าความถี่และความรุนแรงในการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างพ่อแม่ มักส่งผลทางลบกับการรับรู้ความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยในเด็ก ซึ่งส่งผลต่อความสัมพันธ์ของพวกเขากับครอบครัวและกับผู้อื่นในสังคม หากเด็กมีการโทษตัวเองในความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่และแม่ มักเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาการปรับตัว นอกจากนี้ในครอบครัวที่มีระดับความขัดแย้งและความเกลียดชังระหว่างพ่อแม่สูง เด็กจะมีความเสี่ยงในการพัฒนาปัญหาทางอารมณ์, สังคม และปัญหาพฤติกรรมที่สูงกว่า รวมถึงยากที่จะมีสมาธิจดจ่อและประสบความสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งพบว่าพ่อแม่ที่มีคุณภาพ หรือก็คือการเลี้ยงดูแบบมีโครงสร้าง เต็มไปด้วยความอบอุ่น มีการสนับสนุนทางอารมณ์ และมีการเสริมแรงทางบวก สามารถลดผลกระทบของการขัดแย้งในครอบครัวที่มีต่อเด็กได้

จากงานวิจัยของ Suldo และ Huebner (2004) พบว่า การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (Authoritative parenting) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) และพ่อแม่ที่เลี้ยงดูแบบให้ การสนับสนุนทางสังคมแก่ลูกมีความสัมพันธ์ทางบวกมากที่สุด และยังพบอีกว่า ความพึงพอใจในชีวิตนั้นเป็นตัวแปรส่งผ่านความสัมพันธ์ระหว่าง การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่น เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Shek (2002) ที่พบว่า การให้การสนับสนุนของพ่อแม่และการทะเลาะเบาะแว้งกันระหว่างพ่อแม่ ต่างก็ส่งผลต่อสุขภาวะแบบอัตถิภาวนิยม (Existential well-being) และการให้การสนับสนุนของพ่อแม่สามารถทำนายการมีเป้าหมายในชีวิตของวัยรุ่นได้ และงานวิจัยของ Shek (2005) ยังพบอีกว่าการรับรู้ความเป็นพ่อแม่ (ประกอบด้วยรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ การให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนจากพ่อแม่ ความขัดแย้งและความสัมพันธ์กับพ่อแม่) มีความสัมพันธ์กับสุขภาวะแบบอัตถิภาวนิยม (Existential well-being) ซึ่งนั่นแสดงให้เห็นว่าครอบครัวมีบทบาทต่อเด็กเป็นอย่างมาก ทั้งทางด้านสุขภาวะและความพึงพอใจในชีวิต

เด็กเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและอาจมีผลกระทบต่าง ๆ ตามมา เช่น มีปัญหาด้านคุณภาพชีวิต จากงานวิจัยของ Gohm, Oishi, Darlington, และ Diener (1998) พบว่าเด็กที่ผู้ปกครองมีความขัดแย้งปานกลางหรือบ่อย ๆ จะสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตที่ต่ำกว่ากลุ่มที่ผู้ปกครองมีความขัดแย้งกันน้อย ซึ่งการที่เด็กมีความพึงพอใจในชีวิตต่ำจะมีโอกาสเสี่ยงและสัมพันธ์ต่อการเป็น โรคซึมเศร้าและ โรควิตกกังวล (Headey, Kelley, & Wearing, 1993), ความเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย (Koivumaa-Honkanen, et. al., 2001),

และการใช้สารเสพติด (Zullig, Valois, Heubner, Oeltmann, & Drane, 2001) ซึ่งสามารถก่อให้เกิดปัญหาสังคมตามมาได้

หากเด็กมีกลวิธีในการเผชิญปัญหาที่เหมาะสมกับสถานการณ์ก็เป็นสิ่งที่จะช่วยในการปรับตัวของเด็ก (Hamburg, 1963) ซึ่งเมื่อปรับตัวกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ความเครียดก็จะลดลง (Lazarus & Folkman, 1984) และความเครียดที่ลดลงก็สัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตที่สูงขึ้น (Trzcieniecka-Green, Gaczek, Pawlak, Orowska, & Pochopin, 2012) ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่มีส่วนต่อความพึงพอใจในชีวิตของเด็ก เพราะความพึงพอใจในชีวิตที่สูงจะสัมพันธ์ทางบวกกับหลาย ๆ ด้านของชีวิต ทั้งการเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง การมีความหมายในชีวิต ความกตัญญู ความสุขในชีวิต และการใช้ชีวิตที่มีสุขภาพ (Proctor, Linley, & Maltby, 2010) และต้องการจะศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิต ระหว่างปัจจัยภายนอกบุคคลอย่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองกับปัจจัยภายในบุคคลอย่างกลวิธีในการเผชิญปัญหา เพื่อต้องการจะส่งเสริมปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาให้บุคคลมีความพึงพอใจในชีวิต

เมื่อกล่าวถึงการพัฒนาสุขภาพจิต นักวิจัยและนักวิชาการมักจะศึกษาถึงความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญในการศึกษาความสุขของมนุษย์ เพราะความพึงพอใจในชีวิตนั้นมีความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตของคนเราอย่างมาก โดยเฉพาะการเรียน การทำงาน และการมีรูปแบบชีวิตที่แตกต่างกัน เช่นในปี 1999 งานวิจัยของ Frisch (อ้างถึงใน Suldo & Huebner, 2004) ค้นพบว่า ความพึงพอใจในชีวิตไม่ได้เป็นเพียงผลพลอยได้ที่เกิดจากสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวกลางที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบชีวิตที่แสดงออกมาด้วย เช่น การประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน สุขภาพ หรือความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และจากหลาย ๆ งานวิจัยก็ได้แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในชีวิตกับแนวทางการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น ความสำเร็จทางการเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นต้น อย่างไรก็ตามในการศึกษาของ Proctor, Linley, และ Maltby (2010) ที่ได้ศึกษาในวัยรุ่นอายุ 16-18 ปี พบว่าความพึงพอใจในชีวิตสูงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเรียน เช่น ความสำเร็จในการเรียน เจตคติในการเรียน และความทะเยอทะยานในการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chow (2005) ที่ศึกษาความพึงพอใจในชีวิต นักศึกษามหาวิทยาลัยประเทศแคนาดาพบว่าคนที่มีความพึงพอใจทางการเรียนที่ดีหรือมีผลการเรียนดีจะมีความพึงพอใจในชีวิตมากกว่า Proctor และคณะ (2010) ยังพบว่าความพึงพอใจในชีวิตที่เพิ่มขึ้นยังสัมพันธ์กับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เพิ่มขึ้นด้วย เช่น ความสัมพันธ์กับเพื่อนและความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่

นอกจากนี้ยังพบว่าความภาคภูมิใจในตนเอง การมีความหมายในชีวิต ความกตัญญู ความสุขในชีวิต และการใช้ชีวิตที่มีสุขภาวะ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความพึงพอใจในชีวิตด้วย อย่างงานวิจัยที่ศึกษาในกลุ่มนักศึกษา มหาวิทยาลัยประเทศตุรกีของ Deniz (2006) ก็พบเช่นเดียวกันว่า ความพึงพอใจในชีวิตกับความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกัน และยังสัมพันธ์กับการตัดสินใจอย่างรอบคอบในทางบวก และพบว่ายิ่งมีความพึงพอใจในชีวิตสูง ก็จะมีตัดสินใจแบบปิดความรับผิดชอบน้อยลงและผัดวันประกันพรุ่งน้อยลงอีกด้วย จึงอาจกล่าวได้ว่า การที่บุคคลมีความพึงพอใจในชีวิตสูงจะสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตที่ดีในหลาย ๆ ด้าน ทั้งการเรียน การทำงาน จิตใจ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วย แต่ในทางกลับกันก็มีงานวิจัยเสนอว่ากลุ่มคนที่มีความพึงพอใจในชีวิตต่ำจะสัมพันธ์กับสภาวะซึมเศร้าและวิตกกังวล (Headey, Kelley, & Wearing, 1993) ความเสี่ยงในการฆ่าตัวตาย (Koivumaa-Honkanen, et. al., 2001) และการใช้สารเสพติด (บุหรี กัญญา โคน และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์) (Zullig, Valois, Heubner, Oeltmann, & Drane, 2001) อย่างที่ได้มีการศึกษาในเด็กและวัยรุ่นมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าความพึงพอใจในชีวิตเป็นตัวแปรส่งผ่านระหว่างการสนับสนุนทางสังคมของครอบครัว และปัญหาทางพฤติกรรมภายในของวัยรุ่น (การถอนตัว ความกังวลและความซึมเศร้า) และพฤติกรรมภายนอก (พฤติกรรมก้าวร้าวและการกระทำผิด) (McKnight, Suldo, & Huebner, 2004) อย่างเช่นในงานวิจัยของ Valois, Zullig, Huebner, และ Drane (2001) ที่ศึกษาในเด็กวัยรุ่นพบว่า การพักผ่อน การต่อสู้ทำร้ายร่างกาย การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ขณะขับรถ การขโมยหรือทำลายข้าวของ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตที่ลดลง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาสังคมที่รุนแรงและควรได้รับการแก้ไข ดังนั้นการช่วยให้บุคคลมีความพึงพอใจในชีวิตที่เพิ่มขึ้นจะช่วยให้มีสุขภาวะที่ดีและป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดจากตัวบุคคลไปสู่ผู้อื่นหรือที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ดังเช่นในงานวิจัยพบว่าบุคคลที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูงจะมีการแสดงพฤติกรรมภายนอกน้อยกว่าบุคคลที่มีความพึงพอใจต่ำ เมื่อต้องเผชิญกับความเครียดในชีวิต (Suldo & Huebner, 2004) และนอกจากนี้ยังมีงานวิจัยพบว่ากลุ่มคนที่มีความพึงพอใจในชีวิตสูงแทบจะไม่เคยคิดฆ่าตัวตายเลย (Diener & Seligman, 2002)

จากการทบทวนวรรณกรรมก็จะทำให้เห็นได้ว่า การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและกลวิธีการเผชิญปัญหาเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลและมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต หรืออาจจะเห็นได้ว่าตัวแปรทั้งสามมีความสัมพันธ์ต่อกัน ทางผู้วิจัยจึงตั้งใจจะศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งหวังอย่างยิ่งว่าผลการศึกษาที่ได้จะสามารถนำไปใช้

ประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือบุคคลในการพัฒนาปัจจัยที่สำคัญต่อความพึงพอใจในชีวิต และจะสามารถนำข้อมูลหรือผลลัพธ์ที่ได้ไปศึกษาเพิ่มเติม ต่อยอด แก่ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตได้

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิต มีแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับกลวิธีการเผชิญปัญหา
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต

1. แนวคิด เกี่ยวกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง (Perception of Interparental Conflict)

1.1 ความหมายของการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง

ผู้วิจัยขอเริ่มบททบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองด้วยการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับความขัดแย้ง โดย ความขัดแย้ง หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ไม่เป็นมิตรหรือไม่ลงรอย หรือไม่สอดคล้องกัน ซึ่งอาจเกิดจากหลายประเด็นด้วยกัน เช่น เป้าหมาย ความคิด ทศนคติ ความรู้สึก ค่านิยม หรือความสัมพันธ์ที่ไม่สอดคล้องกัน อาจแสดงออกด้วยการข่มขู่ การกดดัน หรือการวางตัวให้เกิดความเหนือกว่าทางด้านอำนาจต่อฝ่ายตรงข้าม (พรสุข หุ่นนิรันดร์ และคณะ, 2552)

ความขัดแย้งของผู้ปกครอง (Interparental conflict) หมายถึง การขัดแย้งกันระหว่างผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ในชีวิตครอบครัว มักจะมุ่งเน้นไปในพฤติกรรมภายนอกที่แสดงตนเป็นศัตรู รวมถึงการตะโกน การข่มขู่ การตบตี และการแสดงออกทางอารมณ์ต่างๆ รวมถึงอารมณ์โกรธด้วย (Buechler et al., 1994) นอกจากนั้นแล้ว Cummings และ Davies (2012) ยังให้ความหมายความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง (Interparental conflict) ไว้ว่าพฤติกรรมระหว่างคู่สมรสรวมทั้งความก้าวร้าวทางวาจา การป้องกันตัว ท่าทางที่แสดงออกซึ่งความมุ่งร้าย การดูถูกอีกฝ่าย และการใช้ความรุนแรง ในขณะที่ Grych และ Fincham (1990) ซึ่งศึกษาเรื่องความขัดแย้งในคู่สมรสและการปรับตัวของเด็กได้ให้คำนิยามของคำว่า การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง (Perception of

interparental conflict) ไว้ว่า คือการตอบสนองของเด็กที่มีต่อการแก้ปัญหาในการทะเลาะเบาะแว้งกันของคู่สมรสที่แม่ มีการแก้ปัญหาอย่างไม่เป็นมิตร หรือมีความก้าวร้าวรุนแรง โดยมีความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความเครียดที่จะนำไปสู่ความพยายามที่จะทำความเข้าใจและจัดการกับปัญหานั้น ๆ

จากคำนิยามข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง (Perception of interparental conflict) หมายความว่า การตอบสนองของบุตรที่มีต่อความขัดแย้งหรือการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างผู้ปกครอง โดยการแสดงออกซึ่งความขัดแย้งนั้นมุ่งเน้นไปถึงพฤติกรรมที่ไม่เป็นมิตร เช่น ความก้าวร้าวทางวาจา การตะโกน การข่มขู่ หรือการใช้ความรุนแรง ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อบุตรและนำไปสู่ความพยายามที่จะทำความเข้าใจและจัดการปัญหานั้น ๆ

1.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง

ผู้วิจัยขอทบทวนทฤษฎีที่เป็นที่นิยมในการศึกษาถึงการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของเด็ก คือ ทฤษฎีบริบททางปัญญา

ทฤษฎีบริบททางปัญญา (Cognitive-contextual theory)

ทฤษฎีบริบททางปัญญา (Cognitive-contextual theory) ของ Grych และ Fincham (1990) เชื่อว่าผลกระทบของการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างพ่อแม่ที่เพิ่มขึ้นขึ้นอยู่กับการที่เด็กประเมินปัญหาและทำความเข้าใจใกล้เคียงผลกระทบของปัญหา และสุดท้ายนำไปสู่ความพยายามในการแก้ปัญหา

ผลกระทบจากความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองต่อเด็กขึ้นอยู่กับ 4 ปัจจัยด้วยกัน คือ

1. ความถี่ของการเกิดความขัดแย้ง (Frequency) โดยการเกิดการทะเลาะเบาะแว้งที่เพิ่มขึ้นนั้นสามารถทำให้เกิดผลที่แตกต่างกันได้ 2 อย่าง คือ หนึ่ง เด็กจะเกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเพราะเคยชินกับการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างพ่อแม่ที่เกิดขึ้น หรือในทางกลับกันยังเกิดปัญหาบ่อยครั้งเท่าไร เด็กจะยิ่งไวต่อปัญหาและจะนำไปสู่การเกิดการจัดการปัญหาที่ดีขึ้น
2. ความเข้มข้นของความขัดแย้ง (Intensity) คือ ผลจากการกระทำทางลบการแสดงออกซึ่งการมุ่งร้ายระหว่างพ่อแม่ ทั้งวจนะภาษาและอวจนะภาษา ความเข้มข้นของความขัดแย้งในกลุ่มสมรสมีหลายระดับ ตั้งแต่การคุยกันอย่างสงบจนถึงการใช้ความรุนแรงทางร่างกาย ในความขัดแย้งที่มีความรุนแรงต่ำ แม้ว่า

จะเกิดขึ้นบ่อยแต่จะไม่สัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมในเด็ก การทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่จะกระทบต่อเด็กก็ต่อเมื่อมีการแสดงออกต่อกันอย่างไม่เป็นมิตรหรือมีความก้าวร้าวทางร่างกาย

3. เนื้อหาของความขัดแย้ง (Content) เนื้อหาของความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองที่เกิดขึ้นนั้นจะส่งผลต่อการตอบสนองของเด็ก จากงานวิจัยของ Dunn และ Munn (1985) ซึ่งศึกษาในเด็กวัย 2 ขวบและครอบครัวแสดงให้เห็นว่าเนื้อหาของทะเลาะเบาะแว้งในเรื่องพฤติกรรมของพี่น้องของตนนั้นส่งเสียแก่เด็ก ในขณะที่หากเป็นการทะเลาะเบาะแว้งเกี่ยวกับเรื่องกฎในครอบครัวมักมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นเรื่องจำจวน
4. ทางออกของปัญหา (Resolution) วิธีการแก้ไขปัญหานั้นเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อเด็ก พ่อแม่ที่ประสบความสำเร็จในการหาทางออกในการทะเลาะเบาะแว้งแสดงถึงตัวแบบที่ดีของการแก้ปัญหาให้เด็กเห็น ซึ่งนำไปสู่ความสามารถในการเข้าสังคมและทักษะการจัดการปัญหาของเด็กที่ดีขึ้น ในขณะที่การหาทางออกในความขัดแย้งที่ไม่ดีจะสร้างความตึงเครียดที่ต่อเนื่องเรื้อรังในครอบครัว และมักนำไปสู่ความขัดแย้งเป็นช่วง ๆ ที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งขึ้น

นอกจากนี้ Grych และคณะ (2000) ยังกล่าวว่าการประเมินของเด็กนั้นเป็นตัวใกล้เคียงผลกระทบของปัญหาและนำไปสู่ความพยายามในการแก้ปัญหา ซึ่งการประเมินก็คือการที่เด็กพยายามที่จะเข้าใจความขัดแย้งและความหมายโดยนัยด้วยตัวของเขาเอง ซึ่งกระทบโดยปัจจัยการแสดงออกของความขัดแย้งและปัจจัยทางเนื้อหา เช่น การแสดงความขัดแย้งในครั้งก่อนและคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็ก

การประเมินของเด็กแบ่งเป็น 2 ขั้นตอนคือ

1. การประเมินขั้นต้น (Primary Processing) คือการที่เด็กให้ความสนใจกับความขัดแย้งนั้นและกลั่นกรองข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นลบของความขัดแย้ง ความคลุมเครือ และความเกี่ยวข้องกับตนเอง
2. การประเมินขั้นสอง (Secondary Processing) คือ ความพยายามที่จะทำความเข้าใจถึงสาเหตุของความขัดแย้งและพยายามที่จะจัดการกับปัญหา ในขั้นนี้เด็กจะพยายามค้นหาว่าทำไมปัญหาถึงเกิดขึ้น ใครเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความขัดแย้ง

1.3 แนวคิดเรื่องความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Security Hypothesis)

แนวคิดเรื่องความมั่นคงทางอารมณ์ของ Davies และ Cummings (1994) ได้เสนอไว้ว่าความมั่นคงทางอารมณ์คือการทำความเข้าใจต่อผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างคู่สมรสซึ่งในที่นี้คือพ่อแม่ของเด็ก โดยมุ่งเน้นในการให้ความหมายต่อความขัดแย้งและการที่เด็กให้เหตุผลต่อความขัดแย้งของผู้ปกครองและขอบเขตที่เด็กรับรู้ความขัดแย้งว่าความขัดแย้งนั้นคุกคามระดับความมั่นคงทางอารมณ์และความเป็นหนึ่งเดียวของระบบครอบครัว

ความมั่นคงทางอารมณ์ของเด็กนั้นโดยทั่วไปแล้วแบ่งได้เป็น 3 ระบบ ซึ่งแต่ละระบบนั้นจะถูกควบคุมโดยความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง

1. การกำกับอารมณ์ (Emotion regulation) คือการเกิดอารมณ์และการตื่นตัวทางอารมณ์
2. การแสดงออกถึงความสัมพันธ์ของครอบครัว (Internal representations of family relationship) คือการตีความความหมายและผลลัพธ์ของความขัดแย้งที่มีประสิทธิภาพ
3. การกำกับดูแลการแสดงถึงสภาพอารมณ์ (Regulation of exposure to family affect) คือ ระดับของการเข้าไปเกี่ยวพันด้วยหรือการถอนตัวออกจากปัญหา

ซึ่งแนวคิดนี้เชื่อว่าเด็กที่เข้าไปมีส่วนร่วมในปัญหาจะแสดงให้เห็นระดับความยุ่งยากมากกว่าคนที่ถอนตัวออกมาจากปัญหา (Kerig, 2001)

การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรสามารถวัดได้ด้วยแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร (Children's Perception of Interparental Conflict Scale : CPIC) ของ Grych, Seid, และ Fincham (1992) ซึ่งเป็นแบบวัดแบบรายงานตนเอง (Self-report) จำนวน 49 ข้อ โดยเป็นมาตราประเมินค่า (Likert scale) 5 ระดับ คือ (1) ไม่เห็นด้วย (2) ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (3) เฉยๆ ไม่ใช่ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย (4) ค่อนข้างเห็นด้วย (5) เห็นด้วย สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้แบบวัดนี้เพราะแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองมีค่าความเที่ยง (Reliability) ที่ดี โดยวัดจากค่าความสอดคล้องภายในแต่ละด้าน (Internal consistency) ซึ่งมีค่า Coefficient alphas ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ดังนี้ ลักษณะในความขัดแย้ง (Conflict properties) .90 และ .89, ความคุกคาม (Threat) .83 และ .83, การโทษตนเอง (Self-blame) .78 และ .84 ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์แนะนำที่ควรใช้ (.70) ทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังวัดความเที่ยงเพิ่มเติมด้วยการหาค่าความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (Test-retest) เมื่อผ่านไป 2 สัปดาห์ ให้กลุ่มที่หยิบมา (Subset) จากกลุ่มตัวอย่างที่สอง 44 คนตอบแบบวัดอีกครั้ง พบว่า

แบบวัดเหล่านี้มีความคงที่ (Stability) ที่ยอมรับได้ (ลักษณะในความขัดแย้ง =.70, ความคุกคาม =.68, การโทษตัวเอง = .76) และแบบวัดนี้ยังมีความตรงเชิงสภาพ (Concurrent Validity) ซึ่งด้านลักษณะในความขัดแย้ง (Conflict properties) สอดคล้องกับแบบวัด O'Leary-Porter Scale (Porter & O'Leary, 1980) ($r(81) = .30$) และ Conflict Tactics Scale (Straus, 1979) ($r(78) = .39$) ส่วนด้านคุกคาม (Threat) และการโทษตัวเอง (Self-blame) สอดคล้องกับแบบทดสอบ Conflict vignettes โดยให้คู่วิดีโอเทปความขัดแย้งระหว่างคู่สามีภรรยา พบว่าด้านความคุกคามสูงก็จะมีคะแนนด้านความรู้สึกหมดหนทางช่วยเหลือสูง (Helplessness) $r(44) = .38$ ($p < .05$) มีคะแนนด้านความกลัวในความสัมพันธ์ของความขัดแย้งสูง (Fear of child involvement in the conflict) $r(44) = .29$ ($p < .05$) และมีคะแนนด้านความมั่นใจในการช่วยผู้ปกครองแก้ปัญหา (Confidence that children could help the parents resolve the conflict) $r(44) = -.30$ ($p < .05$) และการโทษตัวเอง (Self-blame) ของ CPIC ก็มีความสัมพันธ์กับการทดสอบ Conflict vignettes เช่นกัน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการรับรู้ความผิดในความขัดแย้ง $r(44) = .32$ ($p < .05$) (Grych, Seid, & Fincham, 1992) นอกจากนี้ CPIC ยังเป็นแบบวัดที่วัดได้ตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษาคือการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร ซึ่งแบบวัดด้านความขัดแย้งระหว่างครอบครัวส่วนใหญ่จะให้คะแนนโดยผู้ปกครองเอง อีกทั้งผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากเจ้าของภาษาอังกฤษและนักจิตวิทยาผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาแบบวัดนี้เป็นภาษาไทยด้วยวิธีการ Forward and backward translation เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลอีกด้วย

จากทฤษฎีข้างต้นจะเห็นได้ว่าการประเมินความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองในเด็กนั้นคือกระบวนการประเมินและทำความเข้าใจปัญหาซึ่งเป็นกระบวนการทางปัญญาที่เกิดขึ้นภายในบุคคลที่ส่งผลต่อเด็ก เช่นเดียวกับกลวิธีการเผชิญปัญหาที่เป็นกระบวนการทางปัญญาซึ่งเกิดขึ้นภายในตัวของบุคคลเช่นกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาเพื่อใช้เปรียบเทียบกับกระบวนการประเมินความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองในเด็ก เพื่อหาว่าปัจจัยใดที่จะส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิต

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการเผชิญปัญหา (Coping Strategies)

ในชีวิตประจำวัน ผู้คนจะต้องประสบกับปัญหาหรือสถานการณ์ต่าง ๆ มากมาย ทั้งความคับข้องใจและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ สถานการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นและมีศักยภาพเพียงพอในการทำให้เกิดความไม่พอใจนี้เรียกว่า สิ่งที่ทำให้เกิดความเครียด (Stressor) (Greenberg & Gold, 1994) ซึ่งในสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

บุคคลต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมายที่มักก่อให้เกิดความเครียด ซึ่งความเครียดเป็นภาวะที่บุคคลต้องอยู่ภายใต้ความกดดัน จึงทำให้บุคคลต้องปรับตัวทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อจะลดความเครียดที่เกิดขึ้น Lazarus และ Folkman (1984) เสนอวิธีการประเมินด้วยกระบวนการเผชิญความเครียด เนื่องจากเมื่อบุคคลเกิดความเครียดแล้ว บุคคลก็จะมี การตอบสนองต่อความเครียดที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการประเมินของบุคคลต่อสิ่งเร้าที่เข้ามากระทบ และวิธีการที่บุคคลแต่ละคนเลือกใช้ ในการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกันด้วย

2.1 ความหมายของกลวิธีการเผชิญปัญหา

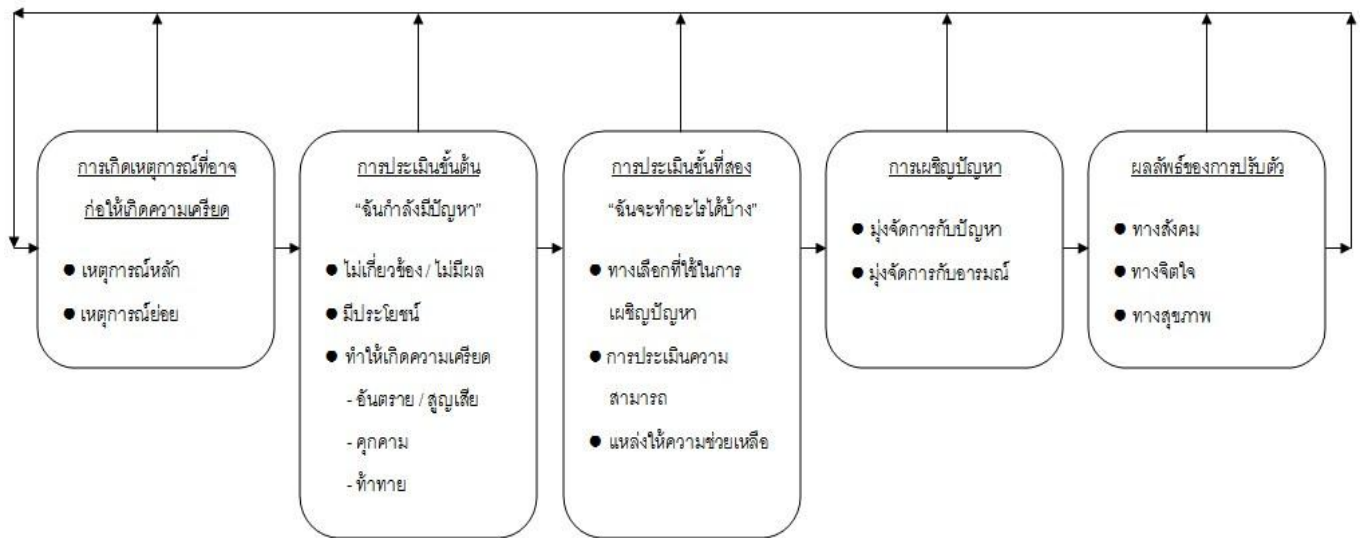
กลวิธีการเผชิญปัญหา (Coping Strategies) เป็นความพยายามทางปัญญาและพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดการกับปัญหาและความต้องการทั้งจากภายในและภายนอกตนเอง โดยที่บุคคลประเมินว่าเป็นการคุกคามหรือมากเกินไปกว่าความสามารถที่จะรับได้ (Lazarus & Folkman, 1984) ซึ่งความพยายามที่จะจัดการกับปัญหาหรือความต้องการนั้นอาจสำเร็จหรือล้มเหลวก็ได้ การเผชิญปัญหาเป็นกลไกที่บุคคลใช้เพื่อรักษาภาวะสมดุลของจิตใจเมื่อถูกรบกวน เพื่อให้บุคคลสามารถทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้อย่างปกติ ในขณะที่ Kleinke (1991) ให้ความหมายว่าเป็นความพยายามในการจัดการกับสถานการณ์ที่บุคคลประเมินว่ามีศักยภาพที่เป็นอันตรายหรือทำให้เกิดความเครียด ส่วน Friedman, Mason, และ Hamburg (1963) เสนอว่าการเผชิญปัญหาเป็นกระบวนการทางจิตที่มีส่วนช่วยให้เกิดการปรับตัวต่อความเครียดทางจิตใจที่เกิดขึ้น

ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ให้ความหมายของกลวิธีการเผชิญปัญหา คือ วิธีการหรือความพยายามที่บุคคลตอบสนองต่อสถานการณ์ที่บุคคลนั้นๆ รับรู้และประเมินว่าคุกคาม ทำให้เกิดความเครียด ความกดดัน ความคับข้องใจ ผ่านกระบวนการทางความคิดและพฤติกรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาสมดุล และจัดการกับภาวะที่กดดันให้ลดลง หดไป หรือเรียนรู้ที่จะทนต่อภาวะกดดันนั้นๆ ซึ่งจากการพัฒนามาตรวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหา โดยสุภาพรรณ โคตรจรัส ณิชสุดา เต้พันธ์ และพงศัมนัส บุศยประทีป (2557) ซึ่งเป็นมาตรวัดที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

2.2 รูปแบบของกระบวนการของความเครียดและกลวิธีในการเผชิญปัญหา

Slavin (1991) เสนอกระบวนการของความเครียดและการเผชิญปัญหา (A Transactional Model of the Stress Process) ซึ่งพัฒนามาจากงานวิจัยของ Lazarus (1966) และงานวิจัยของ Lazarus และ Folkman (1984)

A Transactional Model of the Stress Process

ภาพที่ 1 รูปแบบของกระบวนการความเครียดตามทฤษฎีความเครียดของ Lazarus

(Slavin, Rainer, McCreary & Gowda, 1991 : หน้า 157-158 อ้างถึงใน สุภาพรณ โคตรจรัส, 2539)

จากภาพแบ่งได้เป็น 5 องค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. การเกิดเหตุการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความเครียด (Occurrence of a potentially stressful event)

ความเครียดมีผลมาจากความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลกับสิ่งแวดล้อมหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจึงเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความเครียด ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ทางบวกหรือทางลบก็ตาม ก็สามารถก่อให้เกิดความเครียดได้เพราะเป็นสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น (Greenberg & Gold, 1994) ซึ่งแต่ละเหตุการณ์จะทำให้เกิดความเครียดมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับการประเมินของแต่ละบุคคล (Lazarus & Folkman, 1984) เหตุการณ์อาจเป็นมีคุณสมบัติเป็นสิ่งที่เร้าภายใน เช่น อารมณ์หงุดหงิด เศร้า โกรธ เสียใจ เป็นข้อมูลข่าวสารหรือผลป้อนกลับเฉพาะเจาะจงที่ทำให้เกิดความโกรธ เศร้า เสียใจ โกรธ หรืออาจมีคุณสมบัติเป็นสิ่งที่เร้าภายนอก เป็นสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต อาจเกิดแบบไม่เจาะจงตัวบุคคล เช่น สิ่งแปลกใหม่ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อบุคคลทางอ้อม อาจเป็นเหตุการณ์ใหญ่ ๆ ในชีวิต เช่น การสูญเสียบุคคลใกล้ชิด หรืออาจเป็นเหตุการณ์ย่อย ๆ เช่น

ความกังวลเกี่ยวกับรูปร่าง หน้าตา น้ำหนัก สุขภาพของตัวเองและสมาชิกในครอบครัว ปัญหาการเรียน การทำงาน การจราจร หรือเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่อง เช่น การป่วยเรื้อรัง เป็นต้น

2. การประเมินขั้นต้น (Primary appraisal) เป็นการที่บุคคลประเมินเหตุการณ์ในสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นว่าคุกคามหรือมีผลต่อตนเองมากน้อยเพียงใด ซึ่ง Lazarus และ Folkman (1984) แบ่งเป็น 3 ลักษณะดังนี้

- 2.1 ประเมินว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่เกี่ยวข้องกับตน
- 2.2 ประเมินว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมีประโยชน์และมีผลดีกับตน
- 2.3 ประเมินว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดความเครียด

ซึ่งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้เกิดความเครียดนี้สามารถแบ่งออกได้อีก 3 ลักษณะ คือ

2.3.1 อันตรายหรือสูญเสีย (Harm / Loss) เป็นการประเมินเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในทางลบ หลังจากผ่านเหตุการณ์ไปแล้ว ผลทำให้เกิดความรู้สึกสูญเสีย และเป็นอันตรายต่อบุคคลทั้งด้านความสัมพันธ์ สุขภาพ การเห็นคุณค่าในตนเอง

2.3.2 คุกคาม (Threat) เป็นการประเมินเหตุการณ์โดยการคาดคะเนว่าเหตุการณ์ที่กำลังจะเกิดขึ้น จะทำให้เกิดอันตรายและการสูญเสีย เป็นการคาดคะเนผลของเหตุการณ์ในทางลบ

2.3.3 ท้าทาย (Challenge) เป็นการประเมินเหตุการณ์ที่ตนรับรู้ว่าเป็นปัญหาแต่ น่าจะจัดการได้ น่าจะเกิดผลที่ดีได้ มองเห็นความยุ่งยากและปัญหา แต่คาดคะเนผลของเหตุการณ์ในทางบวก

3. การประเมินขั้นที่สอง (Second appraisal) หลังจากบุคคลประเมินเหตุการณ์ในขั้นต้นแล้ว บุคคลจะมีการประเมินขั้นสองตามมา ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถของบุคคลต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าจะแก้ไขอย่างไร ประเมินความสามารถของตนเอง ประเมินแหล่งช่วยเหลือที่ได้รับทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ

ถ้าบุคคลประเมินว่าตนเองสามารถจัดการกับเหตุการณ์ได้ด้วยตนเองและแหล่งช่วยเหลือที่มี จากการประเมินว่าคุกคามในขั้นต้นอาจเปลี่ยนเป็นท้าทายในขั้นที่สองได้ แต่ถ้าบุคคลประเมินว่าตนเองไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้และขาดแหล่งช่วยเหลือ ก็จะทำให้บุคคลเกิดความเครียดเป็นอย่างมาก

4. ความพยายามในการเผชิญปัญหา (Coping efforts) การเผชิญปัญหาของบุคคลจะแสดงออกมาสัมพันธ์กับความรู้สึก จิตใจ อารมณ์ของบุคคลในขณะนั้น โดยพยายามที่จะควบคุม ลดหรือทนต่อความต้องการทั้งภายในและภายนอกที่เกิดจากเหตุการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด ซึ่ง Lazarus และ Folkman (1984) แบ่งไว้เป็น 2 แบบ ดังนี้

4.1 กลวิธีในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา (Problem-focused coping) เป็นวิธีการทางปัญญาที่บุคคลใช้จัดการกับความเครียด โดยการเผชิญหน้ากับปัญหา พยายามทำความเข้าใจและหาทางแก้ไข เปลี่ยนแปลงปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถทำได้ทั้งภายใน (Inner-directed) และภายนอก (Outer-directed) การมุ่งจัดการปัญหาภายในเป็นความพยายามของบุคคลในการพิจารณาความคิดของตนเองและนำไปสู่การพัฒนาทักษะใหม่ ๆ และเกิดการตอบสนอง การมุ่งจัดการปัญหาภายนอก เป็นการมุ่งแก้ไขปัญหที่สถานการณ์ที่เกิดขึ้นหรือพฤติกรรมของบุคคลอื่น (Kleinke, 1991)

4.2 การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ (Emotion-focused coping) เป็นวิธีการทางปัญญาที่บุคคลใช้จัดการกับความเครียด โดยการตอบสนองต่อความเครียดด้วยการควบคุมอารมณ์ เช่น การทำสมาธิ การผ่อนคลาย เป็นต้น ในการเผชิญปัญหาอาจไม่จำเป็นต้องรู้ตัว เช่น ใช้การปฏิเสธไม่รับรู้ และบางครั้งการเผชิญปัญหาอาจไม่มีประสิทธิภาพ เช่น พึงสารเสพติด

Lazarus และ Folkman (1980, อ้างถึงใน Feldman, 1990) กล่าวว่า การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์จะใช้เมื่อบุคคลรับรู้ว่าการณ์นั้นไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ และการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหาจะใช้เมื่อบุคคลรับรู้ว่าการณ์นั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ และวิธีการเผชิญปัญหาที่ดีควรใช้ทั้ง 2 วิธีผสมผสานกันอย่างเหมาะสม

5. ผลลัพธ์ของการปรับตัว (Adaptational outcome) Lazarus และ Folkman (1984) ได้จำแนกผลลัพธ์ของการปรับตัวไว้ 3 ด้าน คือ

5.1 ผลทางสังคม (Social functioning) เป็นผลของการปรับตัวของบุคคลที่เกิดจากการตอบสนองตามบทบาทหน้าที่ของตนในสังคม เช่น บทบาทพ่อแม่ บทบาทนายจ้าง หากบุคคลสามารถเผชิญเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แสดงว่าผลของการปรับตัวทางสังคมมีประสิทธิภาพ

5.2 ผลทางจิตใจ (Morale) มีผลจากการรับรู้ของตนเองต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นว่าคิดอย่างไร รู้สึกอย่างไร พึงพอใจหรือไม่ มีความสุขหรือไม่ มีความหวังหรือความกลัว

5.3 ผลทางด้านสุขภาพ (Somatic illness) มีผลในความสามารถตอบสนองความต้องการของร่างกายหรือทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม

ในกระบวนการของความเครียด ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างองค์ประกอบหลัก 5 ประการ (Lazarus and Folkman, 1984; Carver, Scheier, and Weintraub, 1989) อาจไม่ได้เกิดขึ้นตามลำดับ ผลที่เกิดขึ้นในกระบวนการย่อยแต่ละองค์ประกอบอาจทำให้บุคคลย้อนกลับไปประเมินกระบวนการย่อยที่ผ่านมาอีกครั้งหนึ่ง ย้อนกลับไปมา ซ้ำแล้วซ้ำอีกได้ เพื่อหาวิธีการเผชิญปัญหาใหม่ที่ดีขึ้นเพื่อลดความเครียด

2.3 กลวิธีการเผชิญปัญหาในรูปแบบอื่น ๆ

นอกจาก Lazarus และ Folkman แล้วยังมีนักจิตวิทยาคนอื่น ๆ ได้ทำการศึกษาและเสนอรูปแบบกลวิธีการเผชิญปัญหาในรูปแบบอื่น ๆ ดังนี้

2.3.1 กลวิธีการเผชิญปัญหาของ Carver, Scheier และ Weintraub

ในปี ค.ศ.1989 Carver, Scheier และ Weintraub (1989) ได้ทำการศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาจากทฤษฎีความเครียดของ Folkman และ Lazarus (1978) และรูปแบบการกำกับตนเอง (Self-regulation) เป็นพื้นฐาน และจำแนกวิธีการเผชิญปัญหาได้ 14 รูปแบบ ดังนี้

1.1 การลงมือกระทำการเผชิญปัญหา (Active coping) เป็นกระบวนการลงมือแก้ปัญหาเพื่อจัดการสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด รวมถึงการลงมือแก้ปัญหาโดยตรง การใช้ความพยายามมากขึ้นในการแก้ปัญหา การดำเนินการและวางแผนสู่การปฏิบัติ

1.2 การวางแผน (Planning) เป็นการคิดหาวิธีการในการเผชิญกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด รวมถึงการหาวิธีการในการเผชิญปัญหา การคิดเกี่ยวกับขั้นตอนในการกระทำและวางแผน และหาทางที่จะจัดการกับปัญหาให้ได้อย่างดีที่สุด

1.3 การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง (Suppression of competing activities) เป็นการระงับความสนใจอื่นที่จะเข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้เราใส่ใจที่จะเผชิญปัญหาอย่างเต็มที่

1.4 การชะลอการเผชิญปัญหา (Restraint coping) เป็นการรอโอกาสที่เหมาะสมจึงค่อยลงมือทำ ต้องให้แน่ใจว่าจะไม่ทำให้เหตุการณ์เลวร้ายยิ่งขึ้นถ้าด่วนลงมือทำเสียก่อน

1.5 การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อหาสิ่งช่วยเหลือ (Social support seeking for instrumental reasons) เป็นการขอคำปรึกษา ต้องการความช่วยเหลือ ขอข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์เพิ่มเติม ขอทราบแนวทางการเผชิญปัญหาจากผู้ที่เคยประสบเหตุการณ์เช่นเดียวกัน

1.6 การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อได้รับกำลังใจ (Social support seeking for emotional reasons) เป็นการพูดระบายความรู้สึก ความทุกข์ เพื่อขอกำลังใจความเห็นใจ คำปลอบโยน และความเข้าใจจากบุคคลอื่น

1.7 การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต (Positive reinterpretation and growth) เป็นการจัดการความกดดันทางอารมณ์มากกว่าเป็นการเผชิญกับสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด หรือจัดการปรับเปลี่ยนสถานการณ์ โดยมองสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดในทางที่ดี หรือการเติบโตในแงุ่มุมใหม่ในทางบวก วิธีการนี้ไม่เพียงลดแต่ความทุกข์โศก แต่ยังจะนำบุคคลให้มุ่งสู่การลงมือแก้ปัญหาโดยตรง และเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับนั้น

1.8 การพึ่งศาสนา (Turning to religion) เป็นการใช้ศาสนาเป็นแหล่งช่วยเหลือทางจิตใจ ในขณะที่เผชิญความเครียด การใช้วิธีการทางศาสนา เช่น การสวดมนต์ การนั่งสมาธิ การละหมาด เป็นต้น

1.9 การยอมรับ (acceptance) เป็นการยอมรับความเป็นจริงตามสถานการณ์ที่เกิด ซึ่งการยอมรับความจริงที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่บอกให้ทราบว่า บุคคลนั้นพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์นั้น ๆ

1.10 การปฏิเสธ (denial) เป็นการปฏิเสธต่อสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียด ปฏิเสธความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และไม่สนใจต่อเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด

1.11 การระบายออกทางอารมณ์ (Focus on venting of emotions) เป็นการให้ความสนใจต่ออารมณ์ ความรู้สึกที่มี และระบายความรู้สึกเหล่านั้นออกไป

1.12 การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม (Behavior disengagement) เป็นการลดความพยายามในการเผชิญปัญหาหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด รวมถึงการละทิ้งความพยายามที่จะแก้ปัญหา เป็นพฤติกรรมที่แสดงถึงการช่วยตนเองไม่ได้ มักเกิดกับบุคคลที่คาดหวังว่าตนจะสูญเสีย ไม่มีทางเอาชนะอุปสรรคได้

1.13 การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด (Mental disengagement) เป็นวิธีการลดความกดดันทางอารมณ์ โดยการไม่คิดถึงวิธีการที่จะเผชิญกับสิ่งที่ก่อให้เกิดความเครียด ไม่คิดถึงเป้าหมายที่มีอุปสรรคขัดขวาง การหนีจากปัญหาโดยวิธีการอื่น ใช้กิจกรรมอื่นเพื่อที่จะไม่คิดถึงปัญหา รวมถึงฝันกลางวัน

การนอน การหมกมุ่นในสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้อง การใช้กิจกรรมเหล่านี้ส่วนใหญ่จะจัดวางการแก้ปัญหาที่เป็นประโยชน์

1.14 การใช้สุรา และ/หรือยา (Alcohol and/or drug use) เป็นการใช้สุราหรือยาเพื่อให้ลืมเหตุการณ์ เพื่อให้รู้สึกดีขึ้น

2.3.2 กลวิธีการเผชิญปัญหาของ Frydenberg และ Lewis

Frydenberg และ Lewis (1993) ได้ศึกษาวิธีการเผชิญปัญหาของวัยรุ่น โดยยึดทฤษฎีของ Lazarus และคณะ (Lazarus, Averill, & Opton, 1974; Lazarus & Launier, 1978) ร่วมกับลักษณะพัฒนาการของวัยรุ่นตามทฤษฎีของ Erikson (1963, 1985) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของวัยรุ่นของ Hauser และ Bowlds (1990) ของ Collins (1991) เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัย โดยนำเสนอรูปแบบการเผชิญปัญหาของวัยรุ่นทั้งหมด 18 วิธี ได้แก่

1 การแสวงหาความเพลิดเพลินเพื่อการผ่อนคลาย (Seek relaxing diversion) เป็นการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่กระทำแล้วทำให้บุคคลรู้สึกเพลิดเพลิน รู้สึกผ่อนคลายจากปัญหาหรือความเครียด เป็นวิธีการที่ไม่เป็นโทษต่อร่างกาย และไม่เกี่ยวกับกีฬา เช่น การฟังเพลง การเล่นเกม หรือการพักผ่อน เป็นต้น

2 การทำงานและสัมฤทธิ์ผล (Work and achieve) เป็นวิธีการจัดการปัญหาโดยแสดงให้เห็นถึงความพยายาม ความมานะบากบั่นในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จหรือเกิดผลสัมฤทธิ์ในงาน เช่น การขยันทำงานมากขึ้น การติดตามงานที่ต้องการจะทำ เป็นต้น

3 การแก้ปัญหา (Solving the problem) เป็นกระบวนการคิด ทำความเข้าใจกับปัญหา สาเหตุ เพื่อหาวิธีในการแก้ปัญหา แล้วดำเนินการหรือลงมือแก้ปัญหามาตามขั้นตอน ซึ่งเป็นวิธีจัดการกับปัญหาอย่างเป็นระบบ

4 การผ่อนคลายทางด้านร่างกาย (Physical recreation) เป็นการปฏิบัติด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อให้ร่างกายได้รับการผ่อนคลาย และมีสุขภาพแข็งแรง เช่น การเล่นเกม การออกกำลังกาย เป็นต้น

5 การคบหาเพื่อนสนิท (Investing in close friend) เป็นการกระทำเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี หรือสร้างความใกล้ชิดสนิทสนมกับเพื่อนชายหรือหญิง เช่น การใช้เวลากับเพื่อน การพบปะเพื่อนฝูง เป็นต้น

6 การมุ่งเน้นในด้านบวก (Focus on positive) เป็นการมองสถานการณ์ หรือปัญหานั้น ๆ ไปในทางที่ดี เป็นการแสดงให้เห็นถึงทัศนคติที่เป็นมุมมองทางบวกต่อชีวิตและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้แก่ การมองหาส่วนดีของเหตุการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้น การพยายามทำชีวิตให้สดใส ร่าเริง เป็นต้น

7 การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Seek to belong) เป็นการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่กระทำแล้วทำให้ตนเองได้รับการยอมรับ หรือเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เช่น การพยายามทำให้บุคคลที่มีความสำคัญต่อตนเองประทับใจ การพยายามทำตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ เป็นต้น

8 การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (Social support seeking) เป็นการเผชิญปัญหาโดยมุ่งเน้นจัดการกับปัญหา แต่วิธีการจัดการนั้นอาศัยความช่วยเหลือ หรือสนับสนุนจากผู้ที่อยู่รอบข้าง เช่น การขอความช่วยเหลือจากครอบครัว ครู หรือผู้อื่น มาแก้ปัญหของตน เป็นต้น

9 การแสวงหาการสนับสนุนด้านจิตใจ (Seeking spiritual support) เป็นวิธีการจัดการกับปัญหา โดยนำเอาความเชื่อทางศาสนามาใช้จัดการกับปัญหา เช่น การสวดมนต์ การอ่านคัมภีร์ เป็นต้น

10 การแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ (Seeking professional help) เป็นวิธีการจัดการกับปัญหาโดยมุ่งจัดการที่สาเหตุของปัญหา แต่การจัดการกับปัญหานั้นอาศัยความช่วยเหลือสนับสนุนจากผู้เชี่ยวชาญ โดยเฉพาะ

11 การรวมกลุ่มจัดการกับปัญหา (Social action) เป็นวิธีการจัดการกับปัญหาโดยใช้การรวมกลุ่ม หรือหาพวกมาร่วมกันจัดการกับปัญหาแทนการจัดการปัญหาด้วยตัวเองเพียงลำพัง

12 การมีความคิดที่เป็นปรารถนา (Wishful thinking) เป็นการจัดการกับปัญหาโดยใช้การคิดหวัง หรือปรารถนาที่จะให้ปัญหาหรือความทุกข์คลี่คลายลง เช่น การปรารถนาจะให้เกิดปาฏิหาริย์ขึ้น หรือคิดจินตนาการว่าทุก ๆ สิ่งจะกลับจากร้ายกลายเป็นดี เป็นต้น

13 การเก็บปัญหาไว้คนเดียว (Keep to self) เป็นการเก็บเอาความคิด ความรู้สึกที่เป็นทุกข์ หรือความกดดันต่าง ๆ ไว้กับตนเอง และหลีกเลี่ยงที่จะพบปะผู้อื่น

14 การตำหนิตนเอง (Self-blame) เป็นการโทษตนเอง การตำหนิตนเองว่าเป็นตัวการที่ทำให้ความยุ่งยากหรือปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้น มักจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลไม่สามารถจัดการกับปัญหาได้ หรือมองไม่เห็นทางออก

15 การมีความกังวล (Worry) เป็นการลดความคับข้องใจ หรือความกดดันทางอารมณ์ด้วยการคิดเกี่ยวกับปัญหามากขึ้น แต่ไม่สามารถช่วยให้ความทุกข์ลดลงได้ เนื่องจากความคิดนั้นมักเป็นความคิดในทางลบ

16 การไม่รับรู้ปัญหา (Ignore the problem) เป็นการตัดปัญหา หลีกเลียงปัญหา และไม่ยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อให้ตนเองรู้สึกดี

17 การไม่เผชิญกับปัญหา (Not coping) เป็นวิธีการที่แสดงให้เห็นถึงการที่บุคคลไม่สามารถจัดการใด ๆ กับปัญหาหรือความทุกข์ที่เกิดขึ้นได้ และมีแนวโน้มที่จะพัฒนาไปสู่อาการทางกายที่มีสาเหตุมาจากจิตใจ

18 การลดความตึงเครียด (Tension Reduction) เป็นการแสวงหาวิธีการต่าง ๆ เพื่อจะช่วยให้ความเครียดลดลง เช่น การดื่มเหล้า สูบบุหรี่ การใช้ยาเสพติด เป็นต้น

กลวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 18 วิธีเหล่านี้ เมื่อจัดตามกรอบแนวคิดวิธีการเผชิญปัญหาของ Lazarus และ Folkman (1984) จะได้กลวิธีดังนี้

กลวิธีการเผชิญปัญหาที่จัดอยู่ในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นปัญหา (Problem-focused Coping) ได้แก่ การแสวงหาความเพ็ดเพลินเพื่อการผ่อนคลาย การทำงานและสัมฤทธิ์ผล การแก้ปัญหา การผ่อนคลายทางด้านร่างกาย การคบหาเพื่อนสนิท การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม การแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ การรวมกลุ่มจัดการกับปัญหา และการมีความกังวล

กลวิธีการเผชิญปัญหาที่จัดอยู่ในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งเน้นที่อารมณ์ (Emotion-focused Coping) ได้แก่ การมีความคิดที่เป็นปรารถนา การแสวงหาการสนับสนุนด้านจิตใจ การมุ่งเน้นในด้านบวก การไม่รับรู้ปัญหา การตำหนิตนเอง การลดความตึงเครียด การเก็บปัญหาไว้คนเดียว

จากการศึกษาของ Frydenberg และ Lewis (1993) ได้จัดกลุ่มกลวิธีในการเผชิญปัญหาทั้ง 18 วิธีออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เป็นกลวิธีในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหา โดยใช้ความสามารถของตนเอง (Solving the problem หรือ Problem-focused) ได้แก่ การแก้ปัญหา การผ่อนคลายทางด้านร่างกาย การคบหาเพื่อนสนิท การแสวงหาการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การมุ่งเน้นในด้านบวก และการแสวงหาความเพลิดเพลินเพื่อการผ่อนคลาย

กลุ่มที่ 2 เป็นกลวิธีในการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหา โดยอาศัยแหล่งสนับสนุนอื่น (Reference to others) ได้แก่ การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม การแสวงหาการสนับสนุนด้านจิตใจ การแสวงหาความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ และการรวมกลุ่มจัดการกับปัญหา

กลุ่มที่ 3 เป็นกลวิธีในการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา (Non-productive coping หรือ Avoidance) ได้แก่ การมีความกังวล การมีความคิดที่เป็นปรารถนา การไม่รับรู้ปัญหา การเก็บปัญหาไว้คนเดียว การตำหนิตนเอง และการไม่เผชิญปัญหา

เมื่อพิจารณากลวิธีการเผชิญปัญหาทั้ง 18 วิธีในแง่ของประสิทธิภาพการทำงานของการเผชิญปัญหาใน 2 ลักษณะ คือ วิธีการเผชิญปัญหาที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ วิธีที่แสดงให้เห็นถึงความพยายามในการจัดการกับปัญหาหรือความเครียดที่มีอยู่โดยตรง ใช้ความสามารถของตนเอง หรืออาศัยแหล่งสนับสนุนอื่นๆ และวิธีการเผชิญปัญหาที่ไม่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ วิธีที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการไม่สามารถจัดการกับปัญหา หรือหลีกเลี่ยงปัญหา (Frydenberg and Lewis, 1993)

2.3.3 การศึกษาแบบวัดวิธีการเผชิญปัญหาโดย Cook และ Heppner

Cook และ Heppner (1997) ศึกษารวบรวมวิธีการเผชิญปัญหาที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือจากแบบวัดการเผชิญปัญหา 3 แบบวัด ได้แก่ แบบวัดการเผชิญปัญหา (The COPE Inventory) ของ Carver และคณะ (1989) แบบวัดวิธีการเผชิญปัญหา (The Coping Strategies Inventory) ของ Tobin และคณะ (1989) และแบบวัดการเผชิญปัญหาในสถานการณ์ที่กดดัน (The Coping Inventory for Stressful Situation) ของ Endler และ Parker (1994) โดยแบบวัดทั้ง 3 แบบวัด มีความสอดคล้องกันในการอธิบายคุณลักษณะ โดยรวมของวิธีการเผชิญปัญหาที่แบ่งออกเป็น 3 แบบ คือ

3.1 การมุ่งจัดการกับปัญหา (Problem engagement) สัมพันธ์กับวิธีการวางแผน การลงมือดำเนินการแก้ไขปัญหา การมุ่งกระทำการแก้ไขปัญหา การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต การระงับกิจกรรมอื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง การเปลี่ยนโครงสร้างทางความคิด การชะลอการเผชิญปัญหา การยอมรับปัญหา

3.2 การหาแรงสนับสนุนทางอารมณ์และสังคม (Social/Emotional support) สัมพันธ์กับวิธีการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อได้รับกำลังใจ การสนับสนุนทางสังคม การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม แสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อหาสิ่งช่วยเหลือ การแสดงออกทางอารมณ์

3.3 การหลีกเลี่ยง (Avoidance) สัมพันธ์กับวิธีการถอยหนีจากสังคม การหลีกเลี่ยงปัญหา การมุ่งจัดการกับอารมณ์ การมีความคิดที่เป็นความปรารถนา การวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง การปฏิเสธ การไม่แสดงออกทางพฤติกรรม การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด การเบี่ยงเบนความสนใจ การใช้สุราและ/หรือยาเสพติด

สุภาพรณ โคตรจรัส (2539) ได้พัฒนาแบบวัดฉบับสั้น ตามแนวของ Carver, Scheier, และ Weintraub (1989) ซึ่งวัดวิธีการเผชิญปัญหา 15 ด้าน มีข้อกระทงจำนวน 30 ข้อ และวัดรูปแบบการเผชิญปัญหา 3 รูปแบบ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา แบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ที่สนับสนุนการแก้ปัญหา และแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์ที่ไม่สนับสนุนการแก้ปัญหา/หลีกเลี่ยงปัญหา

สุภาพรณ โคตรจรัส และชุมพร ขงกิตติกุล ได้นำแบบวัดการเผชิญปัญหาดังกล่าวมาปรับปรุงเพื่อนำไปศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเลี้ยงดู และรูปแบบการเผชิญปัญหาของนักเรียนมัธยมศึกษา (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ และคณะ, 2545; สุภาพรณ โคตรจรัส และชุมพร ขงกิตติกุล, 2545) มีข้อกระทงจำนวน 40 ข้อ วัดรูปแบบการเผชิญปัญหา 3 รูปแบบ ได้แก่ ได้แก่ การเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา การเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยง ประกอบด้วยมาตรย่อยวัดวิธีการเผชิญปัญหา 18 ด้าน

สุภาพรณ โคตรจรัส ณิชูสุดา เต็มพันธ์ และพงศัมนัส บุศยประทีป (2557) ได้พัฒนามาตรวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหาจากมาตรวัดต่าง ๆ 5 มาตรวัด ได้แก่ มาตร COPE ของ Carver และคณะ (1989), มาตร A Dispositional and Situational Assessment of Children's Coping ของ Ayers และคณะ (1996), มาตร Response to Stress Questionnaire (RSQ) ของ Connor-Smith และคณะ (2000), มาตร Pain Response Involuntary for

Children ของ Walker และคณะ (1997), และมาตร Adolescent coping scale ของ Frydenberg และ Lewis (1993) เพื่อใช้เป็นแบบประเมินสำหรับศูนย์จิตวิทยาสุขภาพและสุขภาพะสาธารณสุข คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีข้อกระทงจำนวน 74 ข้อ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ

1. การเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญหน้ากับปัญหา แก้ไขที่ตัวปัญหา หรือแก้ไขอารมณ์ที่เกิดจากปัญหาโดยทันที ประกอบด้วย การให้กำลังใจตนเอง การควบคุมอารมณ์ความรู้สึก การยอมรับ การลงมือแก้ปัญห การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต และการหาทางผ่อนคลาย

2. การหลีกเลี่ยงปัญหา เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงจากปัญหา ไม่แก้ปัญหโดยตรง พยายามเลี่ยงให้ห่างจากปัญหา ทั้งหลีกเลี่ยงการแก้ไขปัญหาและหลีกเลี่ยงไม่ให้มีอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกจากปัญหา ประกอบด้วย การปฏิเสธ การหลีกเลี่ยงปัญหา การไม่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรม การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด และการเฝ้าหวัง

3. การแสวงหาการสนับสนุนจากสังคม เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่มองหามุคคทางสังคม หรือศาสนา เพื่อสนับสนุนในการแก้ไขปัญห หรือแก้ไขอารมณ์ของบุคคลนั้น ประกอบด้วย การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญห การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว และการพึ่งพาศาสนา

4. การหมกมุ่นในอารมณ์ เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่บุคคลอยู่กับปัญหา และหมกมุ่นไปกับอารมณ์ทางลบของปัญหานั้น ประกอบด้วย การหมกมุ่นครุ่นคิดถึงปัญหา การเป็นกังวล การโทษตนเอง การระบายออกทางอารมณ์ และการไม่สามารถจัดการใด ๆ กับปัญหาที่เกิดขึ้น

5. การวางแผน เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่บุคคลไม่จัดการแก้ไขปัญหในทันที แต่พยายามเตรียมทรัพยากร และสถานการณ์ให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหในอนาคต ประกอบด้วย การระงับกิจกรรมอื่น การชะลอการเผชิญปัญหา และการวางแผน

2.4 ปัจจัยที่มีผลต่อวิธีการเผชิญปัญหา

บุคคลจะมีวิธีการในการเผชิญปัญหาที่แตกต่างกันออกไป จะประสบผลสำเร็จหรือไม่ ขึ้นอยู่กับแหล่งทรัพยากรที่สนับสนุนทั้งภายในและภายนอกบุคคล (Lazarus & Folkman, 1984) ได้แก่

1. ภาวะสุขภาพและพลังของบุคคล (Health and energy) ภาวะสุขภาพและพลังมีผลกระทบต่อวิธีการเผชิญปัญหาของบุคคล บุคคลที่มีสุขภาพดีและมีพลังกำลังแข็งแรง ย่อมมีความเข้มแข็งและคงทนต่อภาวะเครียดได้มากกว่าบุคคลที่เจ็บป่วยหรือไม่มีพลังกำลัง
2. ความเชื่อในทางบวก (Positive beliefs) ความเชื่อในทางบวกที่มีผลต่อวิธีการเผชิญปัญหาคือความเชื่อในความสามารถของตนหรือความเชื่ออำนาจภายในตน กับความเชื่ออำนาจภายนอกตน บุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายในตนมักจะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับปัญหา ส่วนบุคคลที่มีความเชื่ออำนาจภายนอกตนมักจะใช้วิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการกับอารมณ์
3. ทักษะในการแก้ปัญหา (Problem solving skill) บุคคลที่สามารถแสวงหาความรู้ข้อมูลต่าง ๆ ได้ดี จะเป็นทรัพยากรที่ช่วยให้บุคคลสามารถเผชิญปัญหาได้ดียิ่งขึ้น
4. ทักษะทางสังคม (Social skills) ทักษะทางสังคมเป็นการแสดงถึงความสามารถของบุคคลในการที่จะสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น บุคคลที่มีทักษะนี้ดีก็จะช่วยเอื้ออำนวยให้บุคคลสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้
5. การสนับสนุนทางสังคม (Social support) บุคคลที่ได้รับการสนับสนุนหรือได้รับการช่วยเหลือจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง ก็จะช่วยให้บุคคลมีแหล่งทรัพยากรที่จะจัดการกับปัญหาได้มากขึ้น
6. แหล่งทรัพยากรทางวัตถุ (Material resources) บุคคลที่มีทรัพย์สิน เงินทอง หรือสิ่งของต่างๆ ก็สามารถใช้เป็นแหล่งทรัพยากรในการจัดการกับปัญหาได้วิธีหนึ่ง ซึ่งอาจช่วยให้บุคคลมีทางเลือกวิธีแก้ปัญหาได้มากขึ้น

ซึ่งในงานวิจัยนี้ กลุ่มผู้วิจัยสนใจศึกษากลวิธีการเผชิญปัญหาตามทฤษฎีของ สุภาพรณ โคตรจรัส และคณะ (2557) และเลือกใช้มาตรวัดกลยุทธ์เผชิญปัญหาของ สุภาพรณ โคตรจรัส และคณะ (2557) ที่พัฒนามาจากมาตรวัดของ Carver และคณะ (1989) เหตุผลที่กลุ่มผู้วิจัยเลือกมาตรวัดนี้เพราะมาตรวัดนี้วัดกลวิธีการเผชิญปัญหาออกเป็น 5 รูปแบบซึ่งมีความละเอียดและมีความครอบคลุมในแต่ละด้าน มีค่าความเที่ยงและความตรงที่

สูง มีความน่าสนใจ อีกทั้งมาตรวัดนี้ยังพัฒนามาจากมาตรวัดกลวิธีการเผชิญปัญหาที่น่าเชื่อถือ 5 งานวิจัย และมาตรนี้สามารถใช้วัดได้ทุกเพศวัย

Reynolds และ Cancelli (2000) ที่ศึกษาตัวแปรการเผชิญปัญหา ความพึงพอใจในชีวิต และการเห็นคุณค่าในตนเองในกลุ่มตัวอย่างชาวแอฟริกันอเมริกันในสถานการณ์ โคนเหยียดเชื้อชาติและเหยียดสีผิว พบว่าความพึงพอใจในชีวิตและการเห็นคุณค่าในตนเองมีสหสัมพันธ์ทางลบกับการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หรืองานวิจัยของ Deniz (2006) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต รูปแบบการตัดสินใจ และการประเมินคุณค่าในตนเองในกลุ่มนักเรียนมหาวิทยาลัยตุรกี 492 คน พบว่าความพึงพอใจในชีวิตมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญความเครียดแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบหาแรงสนับสนุนทางสังคม เป็นต้น

3. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต (Life Satisfaction)

3.1 ความหมายของความพึงพอใจในชีวิต

ความพึงพอใจในชีวิต เป็นตัวแปรที่มีการศึกษาอย่างแพร่หลาย จึงมีนักวิจัยหลายท่านได้ให้ความหมายหรือนิยามไว้ดังนี้

Veenhoven (1996) ซึ่งนิยามความพึงพอใจในชีวิตว่าเป็นระดับที่บุคคลตัดสินใจรวมคุณภาพชีวิตในทุกด้านในทางบวก หรือกล่าวง่ายได้อีกอย่างว่า บุคคลชอบชีวิตของตนแค่ไหน ในขณะที่นักวิจัยหลายคนได้กล่าวว่าความพึงพอใจในชีวิตนั้น เป็นการประเมินภาพรวมของชีวิตในทุกด้านเช่นกัน แต่การประเมินจะตั้งอยู่บนเกณฑ์ของตัวบุคคลที่ได้ตั้งเอาไว้ โดยมีการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้สถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตกับเกณฑ์หรือมาตรฐานต่าง ๆ ที่ตั้งไว้ หากมีระดับที่เหมาะสมกัน บุคคลก็จะประเมินความพึงพอใจสูงจึงเป็นการตัดสินใจทางปัญญาอย่างรู้ตัว (Shin & Johnson, 1978) ซึ่งก็สอดคล้องกับ Diener, Emmons, Larsen, และ Griffin (1985) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับสุขภาวะและความพึงพอใจในชีวิตไว้มากมาย และได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับเกณฑ์ของบุคคลหรือมาตรฐาน ได้ว่า ความพึงพอใจในชีวิตนั้นรับรู้จากกระบวนการตัดสินใจทางปัญญาของเรา (Cognitive Process) ซึ่งการตัดสินใจว่าบุคคลจะมีความพึงพอใจในชีวิตหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับมาตรฐาน (Standard) ที่บุคคลตั้งเอาไว้ หากสถานการณ์รอบตัวใกล้เคียงกับมาตรฐานของบุคคล ก็มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจว่าตนมีความพึงพอใจในชีวิตสูง

Neugarten, Havighurst, และ Tobin (1961) ได้ศึกษาความพึงพอใจในชีวิตในผู้สูงอายุ และเสนอว่าบุคคลจะมีความพึงพอใจในชีวิตได้นั้นจะประกอบไปด้วยการประเมิน 5 ด้าน ได้แก่ Zest vs. Apathy, Resolution and fortitude, Congruence between desired and achieved goals, Self-concept และ Mood tone ซึ่งนิยามความพึงพอใจในชีวิตได้ว่าเป็นความรู้สึกมีความสุขในการดำเนินชีวิต รู้สึกอึดใจและพอใจในตนเอง รู้สึกยอมรับและความล้มเหลวในชีวิตได้ มองโลกในแง่ดี มองเห็นความดีของตนเองและผู้อื่น และยอมรับสภาพร่างกายของตนเองตามวัยได้ โดยการประเมินสิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับการมีส่วนร่วมในสังคมด้วย (Neugarten et al., 1961 อ้างถึงใน ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ)

จากนิยามข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) หมายถึงการประเมินที่ใช้กระบวนการทางปัญญาประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมของบุคคลตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่บุคคลตั้งไว้ ซึ่งหากคุณภาพชีวิตโดยรวมสอดคล้องหรือใกล้เคียงกับเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ตั้งไว้ก็จะส่งผลให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในชีวิต

3.2 แนวคิด ทฤษฎี ความพึงพอใจในชีวิต

Veenhoven (1996) มองว่าความพึงพอใจในชีวิตเป็นสถานะหนึ่งที่ไม่ได้คงอยู่ถาวร สามารถเปลี่ยนแปลงได้ บางครั้งอาจคงอยู่ในสถานะนี้ในช่วงเวลาหนึ่งแต่ก็อาจหายไปได้ในทันทีเช่นกัน ซึ่งสถานะนี้เป็นการประเมินความสบายใจและความเพลิดเพลินใจ ซึ่งการประเมินนี้ก็ต้องใช้ทั้งกระบวนการทางปัญญาและอารมณ์ความรู้สึกในการประเมินด้วย ซึ่งสิ่งที่ประเมินคือคุณภาพชีวิตโดยรวมของตัวบุคคลเองว่าบุคคลมีความชอบในชีวิตของตนมากแค่ไหน ซึ่งแต่ละคนอาจจะมีเกณฑ์ที่แตกต่างกันออกไป

ในงานวิจัยของ Pavot และ Diener (1993) มีแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิตว่าเป็นการตัดสินใจ กระบวนการทางปัญญา มิใช่อารมณ์ และต้องการการรู้สำนึก การประเมินสถานการณ์รอบตัวในชีวิต และการเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ตนเองตั้งไว้ด้วยด้วย ซึ่งหากมาตรฐานที่ตั้งไว้ไม่สอดคล้องกับชีวิตที่เป็นอยู่จริงก็จะลดความพึงพอใจในชีวิตลง

Neugarten, Havighurst, และ Tobin (1961) ได้กล่าวว่าบุคคลจะมีความสุขหรือสุขภาวะที่ดีได้นั้นต้องมี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. Zest vs. Apathy

บุคคลมีการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมทั้งกิจกรรมและผู้อื่นอย่างมีชีวิตชีวา กระตือรือร้น ไม่เฉยชา สามารถมีส่วนร่วมและมีความสุขกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้ เช่น บางคนมีความสุขที่ได้ออกไปพบปะผู้คนอื่น ๆ หรือบางคนได้ซักโหมพรมอยู่ที่บ้านก็มีความสุขแล้ว เป็นต้น

2. Resolution and fortitude

บุคคลมีความใส่ใจในความหมายของชีวิตของตนเอง ยอมรับความหมายในชีวิตและความรับผิดชอบของตนเองได้ มองเห็นจุดดีในชีวิตของตน และสามารถยืนหยัดต่อปัญหาต่าง ๆ ได้

3. Congruence between desired and achieved goals

บุคคลรับรู้ถึงความสำเร็จในชีวิตของตน สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ ไม่ว่าเป้าหมายนั้นจะคืออะไร เช่น บางคนรู้สึกประสบความสำเร็จที่สามารถส่งลูกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยได้ หรือบางคนได้ทำงานที่ชอบ เป็นต้น

4. Self-concept

บุคคลมีการรับรู้ภาพลักษณ์เกี่ยวกับตนเองในทางบวก สามารถรู้สึกได้ว่าตนเองมีความสำคัญสำหรับผู้อื่น มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง รับรู้ว่าตนมีความสามารถ และสามารถให้คำแนะนำต่อผู้อื่นได้ และยังสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้อีกด้วย

5. Mood tone

บุคคลสามารถแสดงและคงไว้ซึ่งอารมณ์แห่งความสุข มีความร่าเริง แจ่มใส สามารถรู้สึกและมองโลกในแง่บวกได้ และสามารถมองชีวิตให้เป็นสุขได้

ในขณะที่ Gilman, Huebner, และ Laughlin (2000) ได้พยายามศึกษาความพึงพอใจในชีวิตของเด็กและวัยรุ่น และมีแนวคิดว่าความพึงพอใจในชีวิตเป็นการประเมินผ่านมิติที่สำคัญต่าง ๆ ของชีวิตทั้งหมด 5 มิติ ได้แก่

1. ครอบครัว (Family)
2. เพื่อน (Friends)
3. โรงเรียน (School)
4. สิ่งแวดล้อมในการใช้ชีวิต (Living environment)
5. ตัวตน (Self)

ในปี 1984 นั้น Diener ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สุขภาวะอัตวิสัย หรือ Subjective well-being และได้ศึกษา ต่อเนื่องในเรื่องของ ความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with life) ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสามของมาตร Subjective well-being (SWB) ของ Diener (1984) ได้แก่ อารมณ์ทางบวก (Positive affect), อารมณ์ทางลบ (Negative affect) และความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) ซึ่งความพึงพอใจสามารถแยกออกมาได้ เพราะ Diener (1994) รายงานว่าองค์ประกอบทางอารมณ์นั้นมีแนวโน้มที่จะถูกกำกับโดยสภาพร่างกายได้ง่าย เช่น เป็น ไข้ ไม่สบาย เจ็บป่วย แต่ความพึงพอใจในชีวิตไม่ได้เป็นเช่นนั้น มีปัจจัยด้านบุคลิกภาพเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย และ เชื่อว่าความพึงพอใจในชีวิตเป็นองค์ประกอบทางปัญญา บุคคลใช้การประเมินทางปัญญาของตนในการประเมิน คุณภาพชีวิตโดยรวมของตนเอง ซึ่งการประเมินเช่นนี้ใช้ปัญญา (Cognition) มากกว่าอารมณ์ที่ตอบสนองต่อ เหตุการณ์ในช่วงเวลาสั้น ๆ อีกทั้งการใช้กระบวนการทางปัญญาในการประเมินความพึงพอใจในชีวิตยังมีความ มั่นคงมากกว่าการใช้อารมณ์อีกด้วย (Diener & Larson, 1984) จึงควรที่จะศึกษาแยกกันกับองค์ประกอบทาง อารมณ์

ความพึงพอใจในชีวิตนั้นวัดได้ด้วยมาตร Satisfaction with Life Scale (SWLS) ที่ถูกสร้างขึ้น โดย Diener, Emmons, Larsen, และ Griffin ในปี 1985 ซึ่งมีทั้งหมด 5 ข้อ เพื่อวัดความพึงพอใจในชีวิต แต่ละข้อมี ช่วงคะแนนตั้งแต่ 1-7 ตั้งแต่ไม่เห็นด้วยมากที่สุด จนถึง เห็นด้วยมากที่สุด สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกใช้มาตร Satisfaction With Life Scale (SWLS) ของ Diener และคณะ (1985) เพราะมาตร SWLS มีความเที่ยงที่สูง ด้วย การวัด test-retest ในช่วงเวลา 2 เดือน ซึ่งมีค่า Correlation coefficient เท่ากับ .82 และ Coefficient alpha เท่ากับ .87 และยังมีความสอดคล้องภายในที่สูง ข้อกระทงมีสหสัมพันธ์กันตั้งแต่ .57 จนถึง .75 ($\alpha=0.87$) อีกทั้งยังมี ความตรงเชิงโครงสร้าง มีความสอดคล้องกับมาตรอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงเช่น Percent of time happy question (Fordyce, 1978), Differential Personality Questionnaire (Tellegen, 1979), Self-Anchoring Ladder (Cantril, 1965), D-T scale ของ Andrews และ Withey (1976), Semantic differential-like scale (Campbell, 1976) และ Affect Balance Scale (Bradburn, 1969) โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .47 ถึง .68 (Diener et al., 1985) และ SWLS เป็นมาตรที่วัดความพึงพอใจในชีวิตในภาพรวมซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการจะศึกษา ในขณะที่มาตรวัดอื่นๆ ระบุ ความพึงพอใจในด้านใดด้านหนึ่ง อีกทั้ง SWLS อีกทั้งยังเป็นแบบวัดที่สามารถเก็บข้อมูลได้รวดเร็ว เนื่องจากมี ข้อกระทงเพียง 5 ข้อเท่านั้นและด้วยเหตุผลเหล่านี้ทำให้มาตร SWLS ยังถูกนำไปใช้ในงานวิจัยมากมายที่

เกี่ยวข้องและได้รับการแปลเป็นภาษาไทยแล้วโดย อิศระ บุญญะฤทธิ์ ทำให้สะดวกต่อการเก็บข้อมูลมากขึ้น ดังนั้นกลุ่มผู้วิจัยจึงประสงค์ที่จะใช้มาตร SWLS ในการวิจัยครั้งนี้

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองกับความพึงพอใจในชีวิต

มีงานวิจัยไม่มากนักที่ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองกับความพึงพอใจในชีวิตโดยตรง อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง และสุขภาพ ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 6,820 คน จาก 39 ประเทศ ตั้งแต่ อายุ 18-35 ปี การศึกษาพบว่ากลุ่มที่มีผู้ปกครองขัดแย้งกันน้อยจะสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตที่สูงกว่ากลุ่มที่ผู้ปกครองขัดแย้งกันปานกลางหรือขัดแย้งบ่อย นอกจากนี้ยังพบอีกว่ากลุ่มที่เติบโตมาในครอบครัวที่ผู้ปกครองหย่าร้างมีความพึงพอใจในชีวิตสูงกว่ากลุ่มที่เติบโตมาในครอบครัวที่ผู้ปกครองอาศัยอยู่ด้วยกันแต่มีความขัดแย้งกันบ่อยครั้งและสูงกว่ากลุ่มที่ผู้ปกครองแต่งงานใหม่แต่มีความขัดแย้งสูง (Gohm, Oishi, Darlington, & Diener, 1998)

4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการเผชิญปัญหากับความพึงพอใจในชีวิต

Deniz (2006) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต รูปแบบการตัดสินใจ และการประเมินคุณค่าในตนเองในกลุ่มนักเรียนมหาวิทยาลัยตุรกี 492 คน พบว่าความพึงพอใจในชีวิต มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญความเครียดแบบมุ่งจัดการกับปัญหาและแบบหาการสนับสนุนทางสังคม ทั้งนี้ยังพบว่าความพึงพอใจในชีวิตมีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการประเมินคุณค่าในตนเองและรูปแบบการตัดสินใจทุกรูปแบบ (การตัดสินใจแบบรอบคอบ การตัดสินใจแบบปิดความรับผิดชอบ การตัดสินใจแบบผัดวันประกันพรุ่ง และการตัดสินใจแบบหวาดระแวง) ซึ่งมีการนำงานวิจัยนี้ไปศึกษาต่อโดย Odacı และ Çıkrıkçı (2012) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต และสุขภาพอะดัลต์ในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยในตุรกี จำนวน 852 คน พบว่าความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีสหสัมพันธ์กับคะแนนการเผชิญความเครียดและสุขภาพอะดัลต์ แต่พบว่ามีสหสัมพันธ์ปานกลางกับคะแนนความพึงพอใจในชีวิต โดยเพศหญิงมีคะแนนมากกว่าเพศชาย และยังพบว่าการเผชิญความเครียดแบบมุ่งจัดการปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต การเผชิญ

ปัญหาแบบหลักหนี่ก็มิสสัมพันธ์ทางบวกกับสภาวะอัตวิสัย ซึ่งผู้วิจัยอธิบายไว้ว่ากลุ่มการทดลองใช้วิธีการเผชิญความเครียดแบบหลักหนี่ปัญหาเพื่อถอนตัวออกไปเตรียมความพร้อมและทรัพยากร เพื่อที่จะสามารถกลับมาเผชิญกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจากคำอธิบาย จะเห็นได้ว่ามีคำนิยามที่สอดคล้องกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผนตามมาตรวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหาของ สุภาพรรณ โคตรจรัส และคณะ (2557) นอกจากนี้ยังพบว่าการเผชิญความเครียดแบบมุ่งจัดการปัญหาสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตและสภาวะอัตวิสัยได้ ในขณะที่การเผชิญความเครียดแบบหลักหนี่สามารถทำนายสภาวะอัตวิสัยได้

มีงานวิจัยเรื่องการเผชิญปัญหาทางสังคมและความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่น (Saha, Huebner, Hills, Malone, & Valois, 2014) ที่ศึกษาในวัยรุ่นอายุ 13-15 ปี จำนวน 1,011 คน พบว่าวิธีการเผชิญปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหามีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตและตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับสภาวะอัตวิสัย (Subjective Well-being)

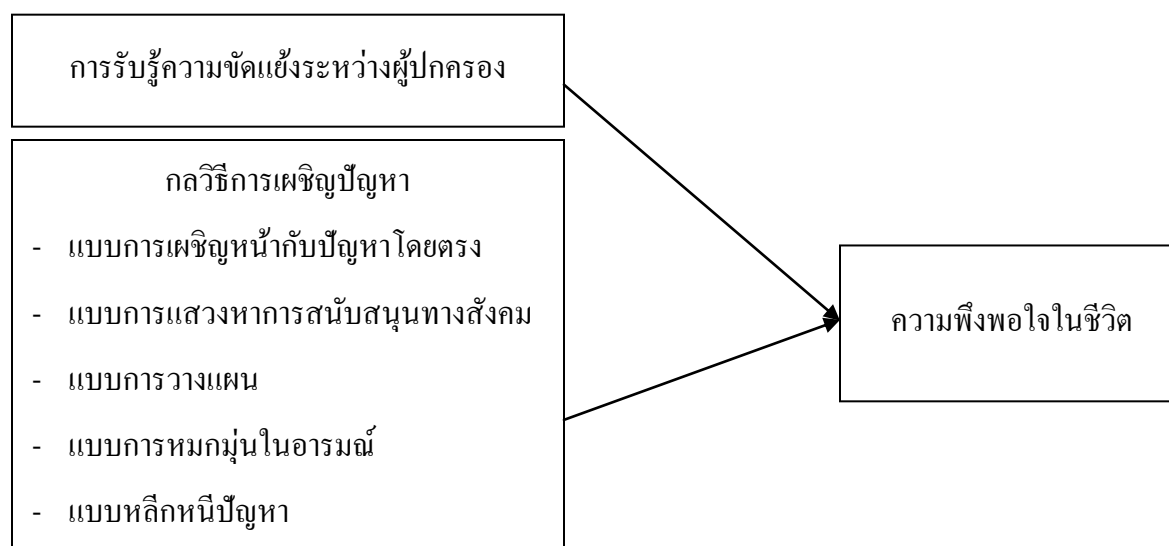
มีงานวิจัยของ Kelly และคณะ (2007) Nolen-Hoeksema และคณะ (1994, 1997) และ Treynor และคณะ (2003) ที่ศึกษาตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ (Ruminative Coping) พบว่าการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์และอารมณ์ซึมเศร้ามีสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติปานกลางกับความพึงพอใจในชีวิต

Giancola, Grawitch, และ Borchert (2009) ได้ศึกษาการเผชิญกับความเครียด แหล่งความเครียด การประเมินความเครียด ความพึงพอใจในชีวิตและสภาวะอัตวิสัยในนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 159 คน พบว่าการเผชิญปัญหาที่ถูกต้องวิธี (Adaptive Coping) ได้แก่ การตีความหมายใหม่ในทางบวก การเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง และการวางแผนมีสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตและสภาวะอัตวิสัย ส่วนการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมไม่มีสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตและสภาวะอัตวิสัย ในขณะที่การเผชิญปัญหาที่ไม่ถูกต้องวิธี (Maladaptive Coping) ได้แก่การระบายอารมณ์ การปฏิเสธ และการไม่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรมมีสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิตและสภาวะอัตวิสัย และหากดูค่าจากการคำนวณการถดถอยพหุคูณ พบว่าการตีความหมายใหม่ในทางบวกสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตในทางบวกได้ และการปฏิเสธสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตในทางลบได้ ในขณะที่การไม่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรมสามารถทำนายสภาวะอัตวิสัยในทางลบได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและกลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย

- สมมติฐานที่ 1 การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิต
- สมมติฐานที่ 2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต
- สมมติฐานที่ 3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต

สมมติฐานที่ 4 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผนความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต

สมมติฐานที่ 5 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิต

สมมติฐานที่ 6 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิต

สมมติฐานที่ 7 การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผน กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา ร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือกลุ่มนิสิต/นักศึกษามหาวิทยาลัย ช่วงอายุ 18-22 ปี ในระดับปริญญาตรีซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยรังสิต
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย
 - 2.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 2.1.1. การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง
 - 2.1.2. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง
 - 2.1.3. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม
 - 2.1.4. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผน
 - 2.1.5. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์
 - 2.1.6. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา
 - 2.2. ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในชีวิต

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง (Perception of interparental conflict) หมายถึง การตอบสนองของบุตรที่มีต่อความขัดแย้งหรือการทะเลาะเบาะแว้งระหว่างผู้ปกครอง โดยการแสดงออกซึ่งความขัดแย้งนั้นมุ่งเน้น ไปถึงพฤติกรรมที่ไม่เป็นมิตร เช่น ความก้าวร้าวทางวาจา การตะโกน การข่มขู่ หรือการใช้ความรุนแรง ซึ่งจะทำให้เกิดผลกระทบทางลบต่อบุตรและนำไปสู่ความพยายามที่จะทำความเข้าใจและจัดการปัญหานั้นๆ สำหรับงานวิจัยนี้ การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง หมายถึง คะแนนที่ได้มาจากมาตรวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร (Children's Perception of Interparental Conflict Scale : CPIC) ของ Grych และคณะ (1992) ซึ่งผู้วิจัยได้แปลเป็นฉบับภาษาไทย

2. กลวิธีการเผชิญปัญหา (Coping Strategies) หมายถึง วิธีการหรือความพยายามที่บุคคลตอบสนองต่อสถานการณ์ที่บุคคลนั้นๆ รับรู้และประเมินว่าคุกคาม ทำให้เกิดความเครียด ความกดดัน ความคับข้องใจ ผ่านกระบวนการทางความคิดและพฤติกรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อรักษาสมดุล และจัดการกับภาวะที่กดดันให้ลดลง หดไป หรือเรียนรู้ที่จะทนต่อภาวะกดดันนั้นๆ

ซึ่งจากการพัฒนามาตรวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหา โดยสุภาพรรณ โคตรจรัส ณัฐสุดา เต๋พันธ์ และ พงศ์มนัส บุศยประทีป (2557) ได้จำแนกรูปแบบกลวิธีการเผชิญปัญหาและให้คำนิยามของกลวิธีการเผชิญปัญหา ดังนี้

1. การเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญหน้ากับปัญหา แก้ไขที่ตัวปัญหา หรือแก้ไขอารมณ์ที่เกิดจากปัญหา โดยทันที
2. การหลีกเลี่ยงปัญหา เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงจากปัญหา ไม่แก้ปัญห โดยตรง พยายามเลี่ยงให้ห่างจากปัญหา ทั้งหลีกเลี่ยงการแก้ไขปัญหาและหลีกเลี่ยงไม่ให้มีอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกจากปัญหา
3. การแสวงหาการสนับสนุนจากสังคม เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่มองหาบุคคลทางสังคม หรือศาสนา เพื่อสนับสนุนในการแก้ไขปัญหา หรือแก้ไขอารมณ์ของบุคคลนั้น
4. การหมกมุ่นในอารมณ์ เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่บุคคลอยู่กับปัญหา และหมกมุ่นไปกับอารมณ์ทางลบของปัญหานั้น

5. การวางแผน เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่บุคคลไม่จัดการแก้ไขปัญหาในทันที แต่พยายามเตรียมทรัพยากร และสถานการณ์ให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในอนาคต

3. ความพึงพอใจในชีวิต (Life satisfaction) หมายถึง การประเมินที่ใช้กระบวนการทางปัญญา ประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมของบุคคลตามเกณฑ์หรือมาตรฐานที่บุคคลตั้งไว้ สำหรับงานวิจัยนี้ ความพึงพอใจในชีวิต หมายถึง คะแนนที่ได้มาจากมาตรวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with Life Scale) ของ Diener, Emmons, Larsen, และ Griffin ในปี 1985

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิต

2. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจในการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิต สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาเพิ่มเติม และเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา และ ความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและกลวิธีการเผชิญปัญหาที่มีผล ต่อความพึงพอใจในชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ นิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล อายุ 18-22ปีจำนวน 184คน ซึ่งการกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากสถิติตาม ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ของ Hair, Black, Babin, และ Anderson (2010) (อ้างถึงใน ฉัฐพร มั่นเหมือนป้อม, 2555) ที่กล่าวว่าค่านัยทางสถิติที่ .01 ควรจะมีกลุ่ม ตัวอย่างต่อหนึ่งตัวแปรเท่ากับ 20 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้มีทั้งหมด 6 ตัวแปรอิสระ จึงควรมีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 120 คน แต่เพื่อให้งานวิจัยในครั้งนี้มีกำลังในการศึกษามากขึ้นผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 184 คนจาก 4 สถาบันผู้วิจัยเลือกจากมหาวิทยาลัยรัฐบาล 2 แห่ง และมหาวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง เพื่อเป็นตัวแทนของ สถาบันในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรมหาวิทยาลัยกรุงเทพและมหาวิทยาลัยรังสิต โดยมีเกณฑ์คัดกลุ่มตัวอย่างเข้าในการวิจัยคือ เป็นผู้ ที่เต็มใจในการตอบแบบสอบถามและเป็นผู้ที่มีอายุ 18-22 ปี ส่วนเกณฑ์คัดกลุ่มตัวอย่างออกจากการวิจัยคือ เป็นผู้ ที่เคยตอบแบบสอบถามนี้มาแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบวัด จำนวน 3 ชุด ประกอบด้วย

1. แบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร (Children's Perception of Interparental Conflict Scale : CPIC) ของ Grych, Seid, และ Fincham (1992)
 2. มาตรการกลยุทธ์การเผชิญปัญหา (Coping Strategies Inventory) ของสุภาพรณ โศตรจรัส ณัฐสุดา เต๋พันธ์ และพงศมนัส บุศยประทีป (2557)
 3. แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with Life Scale : SWLS) ของ Diener (1985)
- โดยเครื่องมือที่ใช้มีรายละเอียดต่าง ๆ ดังนี้

1. แบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้คือแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร (Children's Perception of Interparental Conflict Scale : CPIC) ของ Grych, Seid, และ Fincham (1992) ซึ่งนำมาพัฒนาโดยการแปลเป็นภาษาไทยด้วยวิธีการ Forward and Backward Translation โดยเจ้าของภาษาและนักจิตวิทยาผู้เชี่ยวชาญ

1.1 ลักษณะของแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร ของ Grych, Seid, และ Fincham (1992)

แบบวัดนี้เป็นแบบรายงานตนเอง (Self-Report) จำนวน 49 ข้อ โดยเป็นมาตรประเมินค่า(Likert Scale) 5 ระดับ คือ (1) ไม่เห็นด้วย (2) ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (3) เฉยๆ ไม่ใช่ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย (4) ค่อนข้างเห็นด้วย (5) เห็นด้วย

1.1.1 โครงสร้างของแบบวัด

แบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร (Children's Perception of Interparental Conflict Scale : CPIC) มี 9 องค์ประกอบดังนี้

- 1) ความเข้ม(Intensity) หมายถึง ระดับของผลกระทบทางลบหรือการแสดงออกซึ่งการมุ่นรำยระหว่างพ่อแม่ จำนวน 7 ข้อ

- 2) **ความถี่ (Frequency)** หมายถึงความถี่ในการเกิดความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ จำนวน 6 ข้อ
- 3) **การแก้ปัญหา(Resolution)** หมายถึงวิธีการที่พ่อและแม่ใช้ในการจัดการความขัดแย้ง จำนวน 6 ข้อ
- 4) **ความรู้สึกลัวถูกคุกคาม (Perceive Threat)**หมายถึง การรับรู้ความรู้สึกว่าถูกข่มขู่หรือคุกคามจากความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ จำนวน 6 ข้อ
- 5) **ความสามารถในการจัดการปัญหา (Coping Efficacy)**หมายถึง การตอบสนองต่อความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ในเด็ก จำนวน 6 ข้อ
- 6) **การกล่าวโทษตนเอง (Self-Blame)**หมายถึง การรับรู้สาเหตุของความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่มาจากตัวเด็กเอง จำนวน 5 ข้อ
- 7) **เนื้อหา (Content)** หมายถึงเนื้อหาของความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ จำนวน 4 ข้อ
- 8) **ความเสถียร (Stability)** หมายถึง การที่เด็กรับรู้ถึงความสม่ำเสมอของสาเหตุของปัญหาระหว่างพ่อแม่ จำนวน 4 ข้อ
- 9) **ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อ แม่ และลูก (Triangulation)**หมายถึง การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเด็กกับพ่อและ/หรือแม่ในขณะที่เกิดความขัดแย้ง จำนวน 5 ข้อ

1.1.2 การตอบแบบวัดและการให้คะแนน

แบบวัดนี้ ผู้ตอบพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับตนเองมากที่สุด

โดยข้อกระทงเป็นมาตราประเมินค่า (Likert Scale) 5 ระดับ คือ (1) ไม่เห็นด้วย (2) ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (3) เฉยๆ ไม่ใช่ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย (4) ค่อนข้างเห็นด้วย (5) เห็นด้วย และในแบบวัดชุดนี้มีข้อกลับคะแนน 13 ข้อ ได้แก่ 1, 2, 5, 8, 12, 16, 19, 23, 27, 28, 36, 39 และ 48 ซึ่งจะต้องกลับการให้คะแนนเป็น 5=1, 4=2, 3=3, 2=4 และ 1=5 ก่อนจะนำคะแนนมาคำนวณ

สำหรับการคิดคะแนนนั้น ใช้การรวมคะแนนที่ได้ในข้อกระทงทุกด้านทั้ง 49 ข้อ

โดยความเป็นไปได้ของคะแนนต่ำสุดคือ 49 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 245 คะแนน ซึ่งยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงเพียงใดก็ยิ่งมีการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองมากขึ้นตามไปด้วย

1.2 การประเมินคุณภาพของแบบวัด

1.2.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัด

Grych และคณะ (1992) ผู้พัฒนาแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร (CPIC) ทำการวัดความตรงและความเที่ยงสองรอบเพื่อย้ำความเชื่อมั่นและคุณภาพของแบบวัด โดยรอบแรกใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 222 คน (ชาย 124 คน และหญิง 98 คน) กลุ่มที่สอง 114 คน (ชาย 52 คน และหญิง 62 คน) แบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร (CPIC) นั้นถูกพัฒนาโดยมีค่าความเที่ยงที่ดี ซึ่งวัดโดยสองวิธีคือ การหาความเชื่อมั่นเชิงความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) และวิธีทดสอบซ้ำ (Test-retest) โดยมีการหาค่า Coefficient alpha ขององค์ประกอบหลักทั้ง 3 ด้านซึ่งแบบวัดมีค่าความสอดคล้องภายในที่ดีทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง โดยมีค่า Coefficient alphas ในกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และ 2 ดังนี้ ลักษณะในความขัดแย้ง (Conflict properties) .90 และ .89, ความคุกคาม (Threat) .83 และ .83, การโทษตนเอง (Self-blame) .78 และ .84 ตามลำดับ ซึ่งผ่านเกณฑ์แนะนำที่ควรใช้ (.70) ทั้งสิ้น ในการหาค่าความเที่ยงแบบทดสอบซ้ำ (Test-retest) เมื่อผ่านไป 2 สัปดาห์ ให้กลุ่มที่หยิบมา (subset) จากกลุ่มตัวอย่างที่สอง 44 คนตอบแบบวัดอีกครั้ง ซึ่งให้เห็นว่าแบบวัดเหล่านี้มีความเที่ยงในระดับที่ยอมรับได้ (ลักษณะในความขัดแย้ง = .70, ความคุกคาม = .68, การโทษตัวเอง = .76)

ในส่วนของความตรง (Validity) วัดจากการเทียบคะแนนแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งของเด็กระหว่างพ่อแม่ ด้วยมาตร O'Leary-Porter Scale (Porter & O'Leary, 1980) และ มาตร Conflict Tactics Scale (Straus, 1979) ซึ่งวัดการรับรู้ความถี่ที่ความขัดแย้งของกลุ่มสมรสเกิดขึ้นต่อหน้าเด็กในพ่อแม่ และ วัดความก้าวร้าวทางร่างกายและวาจา ตามลำดับ และเนื่องจากปัจจัยของผู้ทำแบบทดสอบที่แตกต่างกัน กล่าวคือในแบบวัดที่นำมาเปรียบเทียบนั้น ผู้ตอบแบบวัดคือพ่อแม่ แต่ในแบบวัดที่ผู้วิจัยพัฒนานั้นเด็กเป็นผู้ตอบแบบวัด จึงมีความแตกต่างกัน และพบว่า ลักษณะในความขัดแย้ง (Conflict properties) ในแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองในบุตร (CPIC) และ O'Leary-Porter Scale มีความสอดคล้องกันคือ $r(81) = .30$ และ Conflict Tactics Scale คือ $r(78) = .39$ ในขณะที่เมื่อเทียบกับด้านความคุกคาม (Threat) ของ CPIC สัมพันธ์กับ O'Leary-Porter Scale เท่ากับ $r(85) = .06$ และ Conflict Tactics Scale เท่ากับ $r(83) = .26$ และด้านการโทษตัวเอง (Self-blame) ของ CPIC มีค่าสหสัมพันธ์กับ O'Leary-Porter Scale เท่ากับ $r(86) = .08$ และในแบบวัด Conflict Tactics Scale เท่ากับ $r(84) = .10$ ดังนั้น Children's Perception of Interparental Conflict Scale (CPIC) ไม่สอดคล้องกับแบบวัด O'Leary-

Porter Scale และ Conflict Tactics Scale ในด้านความคุกคามและการโทษตัวเอง แต่ด้านความคุกคามนั้นมีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการทดสอบ Conflict vignettes ซึ่งเป็นการควิดีโอเทปความขัดแย้งระหว่างคู่สามีภรรยา โดยเมื่อเด็กมีคะแนนด้านความคุกคามสูงก็จะมีคะแนนด้านความรู้สึกล้มเหลวทางช่วยเหลือสูง (Helplessness) $r(44) = .38$ ($p < .05$) มีคะแนนด้านความกลัวในความเกี่ยวข้องกับต่อความขัดแย้งสูง (Fear of child involvement in the conflict) $r(44) = .29$ ($p < .05$) และมีคะแนนด้านความมั่นใจในการช่วยผู้ปกครองแก้ปัญหาต่ำ (Confidence that children could help the parents resolve the conflict) $r(44) = -.30$ ($p < .05$) และการโทษตัวเอง (Self-blame) ของ CPIC ก็มีสหสัมพันธ์กับการทดสอบ Conflict vignettes เช่นกัน โดยมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการรับรู้ความผิดในความขัดแย้ง $r(44) = .32$ ($p < .05$) (Grych, Seid, & Fincham, 1992)

และในการพัฒนาแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การแปลข้อกระทงของแบบวัดเป็นภาษาไทยด้วยวิธีการ Forward และ Backward translation เพื่อตรวจสอบความหมายของข้อกระทงให้มีความสอดคล้องกับความหมายในภาษาอังกฤษและบริบทของสังคมไทย และพบว่าแบบวัดมีค่าความเที่ยง (Reliability) ที่เหมาะสม โดยมี Cronbach's alpha รวมทุกด้านเท่ากับ .925

1.2.2 ขั้นตอนการพัฒนาแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรและตรวจสอบคุณภาพแบบวัดของผู้วิจัย มีดังนี้

1.) ผู้วิจัยแปลข้อคำถามจากแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรฉบับภาษาอังกฤษของ Grych, Seid, และ Fincham (1992) เป็นภาษาไทย (forward translation) โดยผู้วิจัยใช้การแปลแบบสมมาตร (symmetric translation approach) คือยึดความเท่าเทียมกันระหว่างภาษาอังกฤษของต้นฉบับและภาษาไทยในด้านความหมาย เนื้อหา และแนวคิด รวมทั้งคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทยอีกด้วย

2.) ผู้วิจัยติดต่อผู้ทรงคุณวุฒิทำการแปลย้อนกลับ (Backward Translation) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาที่มีความรู้ทางการใช้ภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยแปลกลับจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยที่ไม่เคยเห็นแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรฉบับภาษาอังกฤษมาก่อน

3.) ตรวจสอบความเหมือนและความถูกต้องของข้อความชุดภาษาอังกฤษต้นฉบับกับชุดภาษาอังกฤษโดยชาวต่างชาติเจ้าของภาษา รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะในการใช้ภาษาที่เหมาะสมเพิ่มเติม

4.) ปรับการให้คะแนนของแบบวัดเป็นรูปแบบ Likert Scale 5 ระดับ คือ (1) ไม่ตรงกับตัวฉัน(2) ก่อนข้างไม่ตรงกับตัวฉัน(3) ทั้งตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน(4) ก่อนข้างตรงกับตัวฉัน(5) ตรงกับตัวฉันจากเดิมที่ใช้ Likert Scale 3 เพื่อให้การให้คะแนนมีความละเอียดต่อข้อความมากขึ้น

5.) ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัดด้วยการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากการลงความเห็นของอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อความถึงความสอดคล้องกันระหว่างชุดต้นฉบับและชุดแปลย้อนกลับเป็นภาษาอังกฤษจากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2. แบบวัดการเผชิญปัญหา

สำหรับการวัดคะแนนการเผชิญปัญหานั้น ผู้วิจัยเลือกใช้มาตรวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหา (Coping Strategies Inventory) ของสุภาพรณ โคตรจรัส ณิชสุดา เต้พันธ์ และพงศมนัส บุศยประทีป (2557) ซึ่งพัฒนาจากมาตรวัดรูปแบบการเผชิญปัญหา 5 มาตรได้แก่ มาตร COPE ของ Carver, Scheier และ Weintraub (1989), มาตร A Dispositional and Situational Assessment of Children's Coping ของ Ayers และคณะ (1996), มาตร Response to Stress Questionnaire (RSQ) ของ Connor-Smith และคณะ (2000), มาตร Pain Response Involuntary for Children ของ Walker และคณะ (1997), และมาตร Adolescent coping scale ของ Frydenberg และ Lewis (1993) มีจำนวนข้อกระทงทั้งหมดจำนวน 74 ข้อ

2.1 ลักษณะของมาตรวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหา (Coping Strategies Inventory) ของสุภาพรณ โคตรจรัส ณิชสุดา เต้พันธ์ และพงศมนัส บุศยประทีป (2557)

เป็นแบบวัดแบบรายงานตนเอง (Self-Report) จำนวน 74 ข้อ โดยเป็นมาตรประเมินค่า (Likert Scale) 5 ระดับ คือ (1) ไม่ตรงเลย (2) ไม่ค่อยตรง (3) ตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน (4) ตรง (5) ตรงมาก

2.1.1 โครงสร้างของแบบวัด

มาตรวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหา (Coping Strategies Inventory) ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงเป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเผชิญหน้ากับปัญหา แก้ไขที่ตัวปัญหา หรือแก้ไขอารมณ์ที่เกิดจากปัญหาโดยทันที
2. การหลีกเลี่ยงปัญหา เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงจากปัญหา ไม่แก้ปัญห โดยตรง พยายามเลี่ยงให้ห่างจากปัญหา ทั้งหลีกเลี่ยงการแก้ไข ปัญหาและหลีกเลี่ยงไม่ให้มีอารมณ์ ความคิด ความรู้สึกจากปัญหา
3. การแสวงหาการสนับสนุนจากสังคมเป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่มองหาบุคคลทางสังคม หรือศาสนา เพื่อสนับสนุนในการแก้ไขปัญหา หรือแก้ไขอารมณ์ของบุคคลนั้น
4. การหมกมุ่นในอารมณ์เป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่บุคคลอยู่กับปัญหาและหมกมุ่นไปกับอารมณ์ทางลบของปัญหานั้น
5. การวางแผนเป็นองค์ประกอบที่รวมกลุ่มพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่บุคคลไม่จัดการแก้ไขปัญหาในทันที แต่พยายามเตรียมทรัพยากรและสถานการณ์ให้เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหาในอนาคต

2.1.2 การตอบแบบวัดและการให้คะแนน

สำหรับการตอบแบบวัด ให้ผู้ตอบพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับตนเองมากที่สุด โดยข้อกระทงเป็นมาตรประเมินค่า (Likert Scale) 5 ระดับ คือ (1) ไม่ตรงเลย (2) ไม่ค่อยตรง (3) ตรงและไม่ตรงพอๆ กัน (4) ตรง (5) ตรงมาก

ในส่วนของการคิดคะแนน ในแต่ละข้อมีค่าเท่ากับ 1 คะแนน มีข้อกลับคะแนน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 4, 27 และ 50 ดังนั้นคะแนนที่ต่ำสุดคือ 74 คะแนน และคะแนนที่สูงสุดคือ 370 คะแนน ซึ่งคะแนนที่สูงในแต่ละองค์ประกอบหมายถึงมีการใช้กลยุทธ์ในการเผชิญปัญหาด้านนั้นมาก และคะแนนที่ต่ำในแต่ละองค์ประกอบ หมายถึงมีการใช้กลยุทธ์ในการเผชิญปัญหาด้านนั้นน้อย

2.2 การประเมินคุณภาพของแบบวัด

2.2.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัด

ผู้วิจัยนำมาตรวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหาของสุภาพรรณ โศตรจรัส ณิชสุดา เต็มพันธ์ และพงศ์มนัส บุศยประทีป (2557) มาใช้ ซึ่งผู้พัฒนามาตรได้เริ่มการสร้างแบบวัดโดยการแปลมาตรวัดการเผชิญปัญหาของงานวิจัยก่อนๆ จำนวน 5 มาตรวัด แล้วนำมาจัดกลุ่มพฤติกรรมรวมกันแบ่งเป็น 23 กลุ่มพฤติกรรม จากนั้นนำไปเก็บข้อมูลเพื่อหาค่า CITC ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค และตัดข้อกระทงที่ค่าไม่ถึง .70 ทิ้งไป แล้วนำมาตราที่ได้หลังจากตัดข้อกระทงออกแล้ว ไปเก็บข้อมูลอีกครั้ง พบว่าค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคทุกกลุ่มพฤติกรรมมีค่าสูงกว่า .70 ดังนี้

- 1) การวางแผน ประกอบด้วยข้อกระทง 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 17, 40, 63, 73 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .70
- 2) การระงับกิจกรรมอื่น ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 20, 43, 66 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .74
- 3) การชะลอการเผชิญปัญหา ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 19, 42, 65 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .79
- 4) การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 22, 45, 68 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .80
- 5) การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 21, 44, 67 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .89
- 6) การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 16, 39, 62 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .80
- 7) การให้กำลังใจตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทง 4 ข้อ ได้แก่ข้อ 15, 38, 61, 72 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .71
- 8) การยอมรับ ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 12, 35, 58 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .71

- 9) การฟังพาดศาสนา ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 23, 46, 69 มีค่าแอลฟาของครอน-บาคเท่ากับ .83
- 10) การระบายออกทางอารมณ์ ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 9, 32, 55 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .76
- 11) การเป็นกังวล ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 10, 33, 56 มีค่าแอลฟาของครอน-บาคเท่ากับ .78
- 12) การหาทางผ่อนคลาย ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 18, 41, 64 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .77
- 13) การควบคุมอารมณ์ความรู้สึก ประกอบด้วยข้อกระทง 5 ข้อ ได้แก่ข้อ 14, 37, 60, 71, 74 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .72
- 14) การไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรม ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 2, 25, 48 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .82
- 15) การไม่เกี่ยวข้องกับความคิดประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 5, 28, 51 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .80
- 16) การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 4, 27, 50 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .84
- 17) การหมกมุ่นครุ่นคิดถึงปัญหา ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 7, 30, 53 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .78
- 18) การลงมือแก้ปัญหา ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 13, 36, 59 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .80
- 19) การเฝ้าหวัง ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 11, 34, 57 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .78
- 20) การปฏิเสธ ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 3, 26, 49 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .80

21) การไม่สามารถจัดการใด ๆ กับปัญหาที่เกิดขึ้น ประกอบด้วยข้อกระทง 4 ข้อ 6, 29, 52, 70 ได้แก่ข้อ มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .74

22) การโทษตนเอง ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 8, 31, 54 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .85

23) การหลีกเลี่ยงปัญหา ประกอบด้วยข้อกระทง 3 ข้อ ได้แก่ข้อ 1, 24, 47 มีค่าแอลฟาของครอนบาคเท่ากับ .74

จากนั้นผู้พัฒนามาตรจึงนำกลุ่มพฤติกรรมทั้ง 23 กลุ่มมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจโดยวิธีการสกัดองค์ประกอบแบบการวิเคราะห์แกนमुखสำคัญ (Principal Component Analysis) และเลือกการหมุนแกนแบบมุมแหลมด้วยวิธี Oblimin ที่ยินยอมให้แต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ต่อกันได้บ้าง จนสกัดได้ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ

1.การเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงประกอบด้วย การให้กำลังใจตนเอง การควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก การยอมรับ การลงมือแก้ปัญหา การตีความหมายใหม่ในทางบวกและการเติบโต และการหาทางผ่อนคลาย

2.การหลีกเลี่ยงปัญหาประกอบด้วย การปฏิเสธ การหลีกเลี่ยงปัญหา การไม่เกี่ยวข้องทางพฤติกรรม การไม่เกี่ยวข้องทางความคิด และการเฝ้าหวัง

3.การแสวงหาการสนับสนุนจากสังคมประกอบด้วย การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อแก้ปัญหา การแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพื่อกำลังใจ การเก็บความรู้สึกไว้คนเดียว และการพึ่งพาศาสนา

4.การหมกมุ่นในอารมณ์ประกอบด้วย การหมกมุ่นครุ่นคิดถึงปัญหา การเป็นกังวล การโทษตนเอง การระบายออกทางอารมณ์ และการไม่สามารถจัดการใด ๆ กับปัญหาที่เกิดขึ้น

5.การวางแผนประกอบด้วย การระงับกิจกรรมอื่น การชะลอการเผชิญปัญหา และการวางแผน

3. แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต

ในการวัดความพึงพอใจในชีวิต ผู้วิจัยได้ใช้แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with Life Scale : SWLS) ของ Diener (1985) ในการเก็บข้อมูลซึ่งได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดย อิศระ บุญญะฤทธิ์

1.1 ลักษณะของแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต ของ Diener (1985) เป็นแบบวัดแบบรายงานตนเอง (Self-Report) จำนวน 5 ข้อ โดยเป็นมาตรประเมินค่า (Likert Scale) 7 ระดับ คือ (1) ไม่เห็นด้วยมากที่สุด (2) ไม่เห็นด้วย (3) ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (4) เฉยๆ ไม่ใช่ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย (5) ค่อนข้างเห็นด้วย (6) เห็นด้วย (7) เห็นด้วยมากที่สุด

1.1.1 โครงสร้างของแบบวัด

ความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with life) นั้นเป็นองค์ประกอบหนึ่งของแบบวัด Subjective Well-Being (SWB) ของ Diener (1984) ซึ่งประกอบด้วย 3 องค์ประกอบได้แก่ อารมณ์ทางบวก อารมณ์ทางลบ และความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งจากผลการศึกษาแล้ว พบว่าสามารถนำออกมาเป็นแบบวัดได้เป็นองค์ประกอบเดียวคือความพึงพอใจในชีวิตด้วยคำถาม 5 ข้อที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในชีวิต

1.1.2 การตอบแบบวัดและการให้คะแนน

แบบวัดนี้ ผู้ตอบพิจารณาข้อความในแต่ละข้อ แล้วเลือกคำตอบที่ตรงกับตนเองมากที่สุดโดยข้อกระทงเป็นมาตรประเมินค่า (Likert Scale) 7 ระดับ คือ (1) ไม่เห็นด้วยมากที่สุด (2) ไม่เห็นด้วย (3) ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (4) เฉยๆ ไม่ใช่ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย (5) ค่อนข้างเห็นด้วย (6) เห็นด้วย (7) เห็นด้วยมากที่สุด

ในส่วนของการคิดคะแนนใช้การรวมคะแนนที่ได้ในข้อกระทงทั้ง 5 ข้อ โดยความเป็นไปได้ของคะแนนต่ำสุดคือ 5 คะแนน และคะแนนสูงสุดคือ 35 คะแนน โดยไม่มีข้อกลับคะแนน ซึ่งยิ่งกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนสูงหมายความว่ามีความพึงพอใจในชีวิตสูงขึ้นเช่นกัน ตามเกณฑ์การแปลผลคะแนนดังนี้

ระดับคะแนน	แปลผล
31 - 35	พึงพอใจในชีวิตอย่างมาก
26 - 30	พึงพอใจในชีวิต
21 - 25	ค่อนข้างพึงพอใจในชีวิต
20	เฉยๆ ไม่มีทั้งพึงพอใจในชีวิตและไม่พึงพอใจในชีวิต
15 - 19	ค่อนข้างไม่พึงพอใจในชีวิต
10 - 14	ไม่พึงพอใจในชีวิต
5 - 9	ไม่พึงพอใจในชีวิตอย่างมาก

1.2 การประเมินคุณภาพของแบบวัด

1.2.1 ขั้นตอนการสร้างแบบวัด

แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต เริ่มแรกเป็นองค์ประกอบหนึ่งของมาตรวัด Subjective

Well-Being (SWB) ของ Diener (1984) จากนั้นแยกออกเป็นแบบวัด Satisfaction with Life Scale : SWLS (Diener, 1985) ซึ่งหลังจากการพัฒนาแบบวัดพบว่า SWLS มีความเที่ยงที่สูง ด้วยการวัด test-retest ในช่วงเวลา 2 เดือน ซึ่งมีค่า Correlation coefficient เท่ากับ .82 และ Coefficient alpha เท่ากับ .87 และยังมีความสอดคล้องภายในที่สูง ข้อกระทงมีสหสัมพันธ์กันตั้งแต่ .57 จนถึง .75 ($\alpha=0.87$) อีกทั้งยังมีความตรงเชิงโครงสร้าง มีความสอดคล้องกับมาตรอื่น ๆ ที่ใกล้เคียงเช่น Percent of time happy question (Fordyce, 1978), Differential Personality Questionnaire (Tellegen, 1979), Self-Anchoring Ladder (Cantril, 1965), D-T scale ของ Andrews และ Withey (1976), Semantic differential-like scale (Campbell, 1976) และ Affect Balance Scale (Bradburn, 1969) โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .47 ถึง .68 (Diener et al., 1985)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตฉบับภาษาไทยที่แปลโดย อิศระ บุญญะฤทธิ์ เนื่องจากแบบวัดนี้ไม่ระบุค่าความเชื่อมั่นในฉบับแปลภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและคำนวณค่าความเที่ยง (Reliability) ใหม่ พบว่าแบบวัดความพึงพอใจฉบับภาษาไทยมีค่า Cronbach's alpha เท่ากับ .80 และแต่ละข้อมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected item-total correlation) อยู่ในช่วง .55 - .69 จึงไม่มีการคัดข้อกระทงออก

1.2.2 การพัฒนาแบบวัดความพึงพอใจในชีวิตและตรวจสอบคุณภาพมาตรวัดของผู้วิจัย

1.) ผู้วิจัยใช้แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with life scale) ของ Diener (1985) ฉบับแปลภาษาไทยโดย อิศระ บุญญะฤทธิ์ ซึ่งได้รับการอนุญาตการแปลจาก Edward F. Diener แล้ว ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพแบบวัดโดย อิศระ บุญญะฤทธิ์ แล้ว

2.) นำแบบวัดที่แก้ไขแล้วไปทดสอบคุณภาพเครื่องมือในกลุ่มนิสิตจุฬาฯ ซึ่งมีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย (Know group approach) ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับปริญญาตรี อายุ 18-22 ปี จำนวน 60 คน

3.) ตรวจสอบคุณภาพของข้อคำถามด้วยการหาค่าเฉลี่ยของข้อคำถาม (Item's mean) หาอำนาจในการจำแนกของข้อคำถาม (item discrimination power) โดยใช้เทคนิคการหาเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 และ 73 ซึ่งมีค่าเท่ากับ 3.143 กับ 3.790 ตามลำดับแบ่งกลุ่มผู้มีคะแนนต่ำและกลุ่มผู้มีคะแนนสูง

4.) หาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Corrected item-total correlation) และพิจารณาค่า Cronbach's alpha เพื่อเป็นการหาความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency)

ตาราง 1

แสดงค่าสถิติ ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Missing) และเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 กับ 73 ของคะแนนความพึงพอใจในชีวิตในกลุ่มพัฒนาแบบวัด (N=60)

	คะแนนความพึงพอใจในชีวิต
Mean	3.4310
Std. Deviation	.65939
Percentiles 27	3.1429
Percentiles 73	3.7900

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเตรียมแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล ซึ่งแบ่งเป็นแบบกระดาษ (Paper-and-pencil test) และแบบออนไลน์ (Web-based) เป็นอัตราส่วนร้อยละ 80 และ 20 ตามลำดับหรือคิดเป็นแบบกระดาษจำนวน 160 ชุด และแบบออนไลน์จำนวน 40 ชุดซึ่งได้รับกลับมา 200 ชุดนับเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่แจกไป ซึ่งมีแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนและนำมาใช้ในงานวิจัยได้ทั้งสิ้น 184 ชุดคิดเป็นร้อยละ 92 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยจึงมีจำนวนทั้งสิ้น 184 คน

2. ผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลภายหลังจากการได้รับการรับรองมาตรฐานจริยธรรมการวิจัยในคน ผู้วิจัยเก็บข้อมูล โดยการสุ่มตามสะดวก (Convenience sampling) ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลในที่สาธารณะเช่น โรงอาหารและลานนั่งพักประจำสถาบันนั้นๆ และสอบถามความสมัครใจในการทำแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลทั้งแบบกระดาษ (Paper-and-pencil test) และแบบออนไลน์ (Web-based) โดยไม่ได้ส่งทาง E-mail แต่สร้างลิ้งค์ของแบบสอบถามเพื่อส่งต่อให้คนรู้จักที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในมหาวิทยาลัยนั้นๆผ่านทางโซเชียลเน็ตเวิร์คซึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้โดยไม่ต้องระบุข้อมูลที่จะนำไปถึงตัวตนของผู้ตอบได้

3. ผู้วิจัยแจ้งรายละเอียดการเข้าร่วมการวิจัยอธิบายขั้นตอนการทำแบบวัดสอบถามความสะดวกและชี้แจงรายละเอียดให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยว่าให้ตอบแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหาและความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อนั้นจะเป็นการให้คะแนนความคิดเห็นจาก 1-5 หรือ 1-7 คะแนนจำนวน 128 ข้อ โดยใช้เวลาประมาณ 20-25 นาที แจ้งเรื่องความปลอดภัยและการเก็บข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยไว้เป็นความลับ

4. ขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยพร้อมทั้งตอบคำถามหากผู้เข้าร่วมงานวิจัยมีข้อสงสัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

5. ผู้วิจัยทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์เท่านั้นมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป โดยแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ ได้แก่ แบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบข้อมูลไม่ครบถ้วน และแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบอย่างเป็นรูปแบบ (เช่น การเลือกตอบข้อเดียวกันทั้งแบบสอบถาม เป็นต้น)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรม Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเช่น เพศ อายุ สถานศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้ของครอบครัว วิธีการติดต่อผู้ปกครอง เป็นต้น ด้วยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ฐานนิยม (Mode) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นต้นโดยใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) เพื่อวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ในการตรวจสอบสมมติฐาน โดยใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ เนื่องจากผู้วิจัยต้องการจะศึกษาหาความสัมพันธ์

บทที่ 3

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยรังสิต ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน 200 ชุด ทั้งแบบกระดาษและแบบออนไลน์ ให้กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับกลับมา 200 ชุด นับเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามที่แจกไป ซึ่งมีแบบสอบถามที่มีข้อมูลครบถ้วนและนำมาใช้ในงานวิจัยได้ทั้งสิ้น 184 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92 ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยจึงมีจำนวนทั้งสิ้น 184 คน

ในการวิเคราะห์ทางสถิติของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลทางด้านคุณสมบัติทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของตัวแปรความเชื่อมั่นในความสามารถของตนในงาน ความผูกพันกับองค์กร กับความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีใส่ตัวแปรอิสระเข้าสมการทุกตัวพร้อมกัน (Enter) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติบรรยาย (Descriptive statistics) ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) จำนวนค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลทางด้านคุณสมบัติทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง และค่าความสอดคล้องภายในของแบบวัด (Cronbach's Alpha)

จากตารางที่ 2 พบว่ามีกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 184 คน เป็นเพศชาย 68 คน (ร้อยละ 37) เป็นเพศหญิง 116 คน (ร้อยละ 63) โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มากที่สุด คือ 52 คน (ร้อยละ 28.3) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.51 – 3.00 จำนวน 63 คน (ร้อยละ 34.2) และส่วนใหญ่มีผู้เลี้ยงดูหลักคือพ่อแม่ จำนวน 150 คน (ร้อยละ 81.5) และปัจจุบันอาศัยอยู่กับพ่อแม่ จำนวน 84 คน (ร้อยละ 45.7) รองลงมาคืออยู่คนเดียว (หอพัก) โดยมีจำนวน 74 คน (ร้อยละ 40.2) และพบว่าสถานภาพสมรสของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จำนวน 144 คนคือพ่อแม่ยังอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 78.3)

ตาราง 2

ข้อมูลทางด้านคุณสมบัติทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (N=184)

ข้อมูลคุณสมบัติประชากร		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	68	37.0
	หญิง	116	63.0
	รวม	184	100.0
อายุ			
	18 ปี	8	4.3
	19 ปี	46	25.0
	20 ปี	63	34.2
	21 ปี	42	22.8
	22 ปี	25	13.6
	รวม	184	100.0
มหาวิทยาลัย			
	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร	45	24.5
	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	52	28.3

	มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	48	26.1
	มหาวิทยาลัยรังสิต	39	21.2
	รวม	184	100.0
เกรดเฉลี่ย			
	ต่ำกว่า 2.00	4	2.2
	2.01 – 2.50	31	16.8
	2.51 – 3.00	63	34.2
	3.01 - 3.50	47	25.5
	3.51 - 4.00	39	21.2
	รวม	184	100.0
ผู้เลี้ยงดูหลัก			
	พ่อแม่	150	81.5
	พ่อหรือแม่	27	14.7
	ญาติพี่น้อง	7	3.8
	รวม	184	100.0
ปัจจุบันอาศัย			
อยู่กับ	พ่อแม่	84	45.7
	พ่อหรือแม่	11	6.0
	ญาติพี่น้อง	14	7.6
	อยู่คนเดียว (หอพัก)	75	40.8
	รวม	184	100.0
สถานภาพ			
สมรสของ	อยู่ด้วยกัน	144	78.3
	ผู้ปกครอง		
	แยกกันอยู่	13	7.1
	หย่าร้าง	16	8.7
	พ่อและ/หรือแม่เสียชีวิต	11	6.0
	รวม	184	100.0

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ของตัวแปรการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิต

สมมติฐานที่ 1 การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิต

จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ในตารางที่ 3 พบว่าการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ -0.348 ($p < .01$, one-tailed) จึงทำให้ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1 ของการวิจัย

สมมติฐานที่ 2 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต

จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ในตารางที่ 3 พบว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ $.195$ ($p < .01$, one-tailed) จึงทำให้ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 2 ของการวิจัย

สมมติฐานที่ 3 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิต

จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ในตารางที่ 3 พบว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต โดยค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ -0.044 ($p > .05$, one-tailed) จึงทำให้ผลการวิจัยนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ของการวิจัย

สมมติฐานที่ 4 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต

จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ในตารางที่ 3 พบว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ $.167$ ($p < .05$, one-tailed) จึงทำให้ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 4 ของการวิจัย

สมมติฐานที่ 5 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิต

จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ในตารางที่ 3 พบว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์มีความสัมพันธ์ทางลบกับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ $-.334$ ($p < .01$, one-tailed) จึงทำให้ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 5 ของการวิจัย

สมมติฐานที่ 6 กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิต

จากผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ในตารางที่ 3 พบว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผนมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ $.144$ ($p < .05$, one-tailed) จึงทำให้ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 6 ของการวิจัย

ตาราง 3

สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($N = 184$)

ตัวแปรอิสระ	<i>M</i>	<i>SD</i>	ตัวแปร							
			1	2	3	4	5	6	7	
1. การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง	2.29	0.57	(.926)							
2. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง	3.63	0.56	-.148*	(.912)						
3. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา	2.85	0.50	.275**	-.034	(.774)					
4. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม	3.08	0.62	.032	.172**	.119	(.802)				
5. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์	2.90	0.72	.439**	-.183**	.544**	.163*	(.916)			
6. กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผน	3.42	0.57	-.054	.730**	.044	.346**	-.027	(.834)		
7. ความพึงพอใจในชีวิต	4.26	1.04	-.348**	.195**	-.044	.167*	-.334**	.144*	(.792)	

* $p < .05$, one-tailed, ** $p < .01$, one-tailed, ค่าในวงเล็บคือค่า Cronbach's alpha ของแต่ละตัวแปร

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธีใส่ตัวแปรอิสระเข้าสมการทุกตัวพร้อมกัน (Enter) ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานที่ 7 การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุน

ทางสังคม กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์ และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผน ร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้

ในการวิเคราะห์สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณซึ่งเป็นสถิติที่มีข้อตกลงเบื้องต้น (Assumptions) ก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบภาวะร่วมเส้นตรง (Collinearity) โดยการตรวจสอบด้วยค่าความคลาดเคลื่อนยินยอม (Tolerance) และปัจจัยความแปรปรวนเฟื้อ (Variance inflation factor หรือ VIF) ตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามแนวคิดของ Hair และคณะ (2010) โดยพิจารณาจากเกณฑ์ที่ใช้บ่งบอกภาวะร่วมเส้นตรง คือ ค่าความคลาดเคลื่อนยินยอมมีค่าน้อยกว่า หรือเท่ากับ .10 และปัจจัยความแปรปรวนเฟื้อมีค่ามากกว่า หรือเท่ากับ 10 ซึ่งจากการตรวจสอบพบว่า ตัวแปรอิสระทั้งสองมีค่าความคลาดเคลื่อนยินยอมและปัจจัยความแปรปรวนเฟื้อดังตารางที่ 4 และไม่เป็นภาวะร่วมเส้นตรง (Collinearity) ตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จึงสามารถสรุปได้ว่า ไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด และสามารถนำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ต่อไป

ตาราง 4

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) แสดงค่าความคลาดเคลื่อนยินยอม (Tolerance) และปัจจัยความแปรปรวนเฟื้อ (Variance inflation factor หรือ VIF)

ตัวแปรอิสระ	Collinearity Statistics	
	Tolerance	VIF
การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร	.799	1.252
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง	.434	2.304
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา	.697	1.434
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม	.842	1.187
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์	.580	1.723
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผน	.412	2.427

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณซึ่งมีตัวแปรอิสระ คือ การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์ และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผน ร่วมกันทำนายตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจในชีวิต ด้วยวิธีใส่ตัวแปรเข้าสมการทุกตัวพร้อมกัน (Enter) ตามกรอบแนวคิดของการวิจัย แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณได้ดังตาราง 5

ดังตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (MRA – Multiple Regression Analysis) พบว่า การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์ สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ ร้อยละ 24 ($R^2 = .24, p < .05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ .924 มีค่าสหสัมพันธ์พหุเท่ากับ .490 ในขณะที่กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงและกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผนไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ และเมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปร สามารถเขียนสมการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบของความพึงพอใจในชีวิต ได้ดังต่อไปนี้

ตาราง 5

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (MRA – Multiple Regression Analysis) ในการทำนายความพึงพอใจในชีวิต ด้วยวิธีใส่ตัวแปรอิสระเข้าสมการทุกตัวพร้อมกัน (Enter) (N = 184)

ตัวแปรอิสระ	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	sig
	B	SE _B	β		
(ค่าคงที่)	4.139	.685		6.045	.000
การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร	-.443	.134	-.243**	-3.313	.001
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง	.140	.184	.075	.759	.449
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา	.403	.164	.193*	2.460	.015
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม	.333	.119	.200**	2.804	.006
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์	-.508	.124	-.351***	-4.084	.000
กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผน	-.021	.187	-.011	-.111	.911

$R = .490, R^2 = .24, p < .05, SE_{est} = .924, F = 9.310$

สมการทำนายในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Z}_{LS} = 4.139 + (-0.443) Z_{CPC} + 0.140 Z_{AC} + 0.403 Z_{AVC} + 0.333 Z_{SSC} + (-0.508) Z_{RC} + (-0.021) Z_{PLC}^{***}$$

*** $p < .001$

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของตัวแปร (β) ทำให้สามารถเขียนสมการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐานของความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงได้ดังต่อไปนี้

สมการทำนายในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{LS} = (-0.243) Z_{CPI} + 0.075 Z_{AC} + 0.193 Z_{AVC} + 0.200 Z_{SSC} + (-0.351) Z_{RC} + (-0.011) Z_{PLC} ***$$

*** $p < .001$

จากสมการทำนายการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในการทำนายความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง ด้วยวิธีใส่ตัวแปรอิสระเข้าสมการทุกตัวพร้อมกัน สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

เมื่อคะแนนมาตรฐานของตัวแปรการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความพึงพอใจในชีวิตลดลงขึ้น 0.243 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมตัวแปรตัวอื่นในสมการให้คงที่

เมื่อคะแนนมาตรฐานของตัวแปรกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.075 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

เมื่อคะแนนมาตรฐานของตัวแปรกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.193 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

เมื่อคะแนนมาตรฐานของตัวแปรกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น 0.200 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมตัวแปรอื่นในสมการให้คงที่

เมื่อคะแนนมาตรฐานของตัวแปรกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์เพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความพึงพอใจในชีวิตลดลงขึ้น 0.351 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมตัวแปรตัวอื่นในสมการให้คงที่

เมื่อคะแนนมาตรฐานของตัวแปรกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผนเพิ่มขึ้น 1 หน่วยมาตรฐาน จะทำให้คะแนนมาตรฐานของความพึงพอใจในชีวิตลดลงขึ้น 0.011 หน่วยมาตรฐาน เมื่อควบคุมตัวแปรตัวอื่นในสมการให้คงที่

จากสมการค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน (Standardized regression coefficient, β) หรือน้ำหนักในการทำนายความพึงพอใจในชีวิต (Z_{LS}) ของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์ (Z_{RC}) ในการทำนาย มีนัยสำคัญทางสถิติ ($\beta = -.351, p < .001$) ซึ่งมีอิทธิพลในการทำนายมากกว่าตัวแปรอื่น ๆ โดยที่การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร (Z_{CPC} $\beta = -.243, p < .005$) กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา (Z_{AVC} $\beta = .193, p < .05$) กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม (Z_{SSC} $\beta = .200, p < .01$) สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่เดียวกันที่กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง (Z_{AC}) และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผน (Z_{PLC}) ไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้

ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการหมกมุ่นในอารมณ์ และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผน ไม่สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ ดังนั้น ผลการวิจัยจึงสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 7 บางส่วน

บทที่ 4

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาสนับสนุนทางสังคม และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผนมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .195 ($p < .01$, หนึ่งหาง) .167 ($p < .05$, หนึ่งหาง) และ .144 ($p > .05$, หนึ่งหาง) ตามลำดับ กล่าวได้ว่า บุคคลที่มีกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาสนับสนุนทางสังคม และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผนต่ำ มีแนวโน้มที่ความพึงพอใจในชีวิตจะต่ำ ส่วนบุคคลที่มีกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาสนับสนุนทางสังคม และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผนสูง ก็มีแนวโน้มที่ความพึงพอใจในชีวิตจะสูงด้วยเช่นกัน ส่วนการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์มีสหสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในชีวิต โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ $-.348$ ($p < .01$, หนึ่งหาง) และ $-.334$ ($p < .01$, หนึ่งหาง) ตามลำดับ อภิปรายได้ว่า บุคคลที่มีการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจในชีวิตสูง ในขณะที่บุคคลที่มีการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองและกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ต่ำ ก็มีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจต่ำด้วยเช่นกัน

จากผลการวิจัย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Gohm และคณะ (1998) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง และสุขภาวะในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ากลุ่มที่มีผู้ปกครองขัดแย้งกันน้อยสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตที่สูงกว่ากลุ่มที่ผู้ปกครองขัดแย้งกันปานกลางหรือขัดแย้งบ่อย ในขณะที่ Deniz (2006) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต รูปแบบการตัดสินใจ และการประเมินคุณค่าในตนเองในกลุ่มนักเรียนมหาวิทยาลัยตุรกี พบว่าความพึงพอใจในชีวิตมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการเผชิญความเครียดแบบมุ่งจัดการปัญหาและแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งมีการนำงานวิจัยนี้ไปศึกษาต่อโดย Odacı และ Çıkrıkçı (2012) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต และสุขภาวะอัตวิสัยในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยในตุรกี อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Saha และคณะ (2014) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญปัญหาทางสังคมและความพึงพอใจในชีวิตของวัยรุ่น พบว่าวิธีการเผชิญ

ปัญหาแบบมุ่งจัดการปัญหาที่มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพภาวะอ้วนวิสัย ในขณะที่งานวิจัยของ Kelly และคณะ (2007) Nolen-Hoeksema และคณะ (1994, 1997) และ Treynor และคณะ (2003) ศึกษาตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ (Ruminative Coping) พบว่าการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์และอารมณ์ซึมเศร้ามีสหสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติปานกลางกับความพึงพอใจในชีวิต ส่วน Giancola และคณะ (2009) ศึกษาการเผชิญกับความเครียด แหล่งความเครียด การประเมินความเครียด ความพึงพอใจในชีวิตและสุขภาพภาวะอ้วนวิสัยในนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 159 คน พบว่าการเผชิญปัญหาที่ถูกริธี (Adaptive Coping) ได้แก่ การตีความหมายใหม่ในทางบวก การเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง และการวางแผนมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตและสุขภาพภาวะอ้วนวิสัย ซึ่งจากผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1, 2, 3, 4 และ 5

ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงนี้ไม่มีสหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในชีวิต โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ -0.044 ($p > .05$, หนึ่งหาง) อภิปรายได้ว่าบุคคลที่มีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหาไม่ว่าจะสูงหรือต่ำ ก็จะไม่พบสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Odacı และ Çıkrıkçı (2012) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต และสุขภาพภาวะอ้วนวิสัยในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยในตุรกี พบว่าการเผชิญความเครียดแบบหลีกเลี่ยงปัญหาไม่มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต

สำหรับสมมติฐานที่ว่า การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผน สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ พบว่าสนับสนุนสมมติฐานเพียงบางส่วนเท่านั้น

การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ ร้อยละ 24 ($R^2 = .24$, $p < .001$) ในขณะที่กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงและกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผนไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้

จากผลการวิจัยการถอดออยพหุคูณจะเห็นได้ว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์มีอิทธิพลในการทำนายสูงที่สุด รองลงมาคือการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม และกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงปัญหา ตามลำดับ

สำหรับตัวแปรกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ที่มีอิทธิพลในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตมากที่สุด สามารถอธิบายโดยเทียบเคียงจากงานวิจัยของ Kelly และคณะ (2007) Nolen-Hoeksema และคณะ (1994, 1997) และ Treynor และคณะ (2003) ที่ศึกษาตัวแปรการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ พบว่าการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์มีสหสัมพันธ์ทางลบปานกลางกับความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งจากงานวิจัยเหล่านี้ อาจช่วยเป็นแนวทางในการทำนายอิทธิพลของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ต่อความพอใจในชีวิตได้

การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรมีอิทธิพลในการทำนายค่าความพึงพอใจในชีวิตได้ใกล้เคียงกับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ ซึ่งผลวิจัยดังกล่าวสามารถเทียบเคียงได้จากงานวิจัยของ Gohm และคณะ (1998) ที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง สถานภาพการสมรสของผู้ปกครอง และสุขภาวะในกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่ากลุ่มที่มีการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองสูง มีแนวโน้มที่จะมีความพึงพอใจในชีวิตต่ำกว่ากลุ่มที่มีการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองต่ำ ซึ่งจากการหาค่าสหสัมพันธ์นี้สามารถเป็นแนวทางในการศึกษาค่าอิทธิพลในการทำนายของตัวแปรการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในชีวิตต่อ ๆ ไปได้

ในส่วนอิทธิพลการทำนายของตัวแปรกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมต่อความพึงพอใจในชีวิต กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิต ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถเทียบเคียงได้จากงานวิจัยของ Deniz (2006) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต รูปแบบการตัดสินใจ และการประเมินคุณค่าในตนเอง พบว่าการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีสหสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความพึงพอใจในชีวิต และงานวิจัยของ Odacı และ Çıkrıkçı (2012) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความเครียด ความพึงพอใจในชีวิต และสุขภาวะอัตวิสัย พบว่าการเผชิญความเครียดแบบมุ่งแสวงหาการสนับสนุนทางสังคมมีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความพึงพอใจในชีวิตเช่นเดียวกัน

สำหรับกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงไม่มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตแต่มีอิทธิพลในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะด้วยสมการการทำนายการถดถอยพหุคูณที่ใส่ตัวแปรเข้าไปพร้อม ๆ กัน จึงอาจทำให้ตัวแปรกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหลีกเลี่ยงสามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้เมื่อเจอตัวแปรที่มีอิทธิพลทำนายน้อยกว่า ส่วนกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงที่มีสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตกลับไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้

ผู้วิจัยเห็นว่าอาจเป็นเพราะด้วยสมการการทำนายการถดถอยพหุคูณที่ใส่ตัวแปรเข้าไปพร้อม ๆ กัน จึงอาจโดนตัวแปรที่มีอิทธิพลทำนายมากกว่าดึงค่าความสามารถในการทำนายให้ต่ำลง ทำให้กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงไม่สามารถทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้ ในขณะที่กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผนไม่มีอิทธิพลในการทำนายความพึงพอใจในชีวิต สอดคล้องกับงานวิจัยของ Giancola และคณะ (2009) ที่ศึกษาการเผชิญกับความเครียด แหล่งความเครียด การประเมินความเครียด ความพึงพอใจในชีวิตและสภาวะอึดวิสัยในนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย พบว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบวางแผนไม่มีอิทธิพลในการทำนายความพึงพอใจในชีวิตได้

จุดที่น่าสังเกตคือ หากเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรและกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์ต่อความพึงพอใจในชีวิต พบว่าการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรมีค่าสหสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิตมากกว่าค่าสหสัมพันธ์ของกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์กับความพึงพอใจในชีวิต แต่ค่าสหสัมพันธ์ก็ไม่ได้มีความแตกต่างกันมากนัก และเมื่อนำมาทำเป็นสมการทำนายพบว่า กลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์มีอิทธิพลทำนายความพึงพอใจในชีวิตมากกว่าอิทธิพลการทำนายของการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรซึ่งมีค่าสหสัมพันธ์ใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยชี้ให้เห็นว่ากลวิธีการเผชิญปัญหาแบบหมกมุ่นในอารมณ์เป็นตัวแทนของปัจจัยส่งผลภายใน ส่วนการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรเป็นปัจจัยส่งผลภายนอก ซึ่งทั้งคู่ก็ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตเช่นกัน ดังนั้นจึงควรพิจารณาปัจจัยทั้งสองควบคู่กันไปในการส่งเสริมความพึงพอใจในชีวิต หรือลดปัจจัยเสี่ยงที่จะลดความพึงพอใจในชีวิตลง

ข้อจำกัด

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงสำรวจ หาเพียงค่าสหสัมพันธ์เบื้องต้น จึงอาจทำให้ไม่สามารถบอกได้ถึงความเป็นเหตุเป็นผลกันระหว่างตัวแปรได้เท่ากับการวิจัยในเชิงทดลอง และมาตรวัดที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นมาตรวัดแบบ Self-report ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนของคำตอบจากสภาวะอารมณ์ในตอนนั้น ๆ และอคติการคาดหวังจากสังคม (Social desirability bias)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ผู้วิจัยเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเรื่องกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงและกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบการวางแผนต่อไป เพื่อทดสอบความสอดคล้องของงานวิจัยและขยายขอบเขตการศึกษาให้กว้างขึ้น
2. ควรมีการวิจัยในกลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น การวิจัยในช่วงวัยที่แตกต่างกัน หรือศึกษาในกลุ่มตัวอย่างเฉพาะกลุ่มที่มีปัญหา เช่น กลุ่มผู้ป่วยโรคซึมเศร้า กลุ่ม เป็นต้น
3. จากผลการวิจัยนี้ ผู้วิจัยสนับสนุนเสนอแนะให้นำตัวแปรการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรและกลวิธีการเผชิญปัญหาแบบต่าง ๆ ไปศึกษาต่อในเชิงทดลอง เชิงส่งเสริมหรือในเชิงป้องกันการลดลงของความพึงพอใจในชีวิต

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. จากผลการวิจัย สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมความพึงพอใจในชีวิต สำหรับนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยได้ โดยมีเนื้อหากิจกรรมที่เน้นจัดกระทำตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายความพึงพอใจในชีวิต เช่น กิจกรรมที่ส่งเสริมการลดการคิดแบบหมกมุ่นทางอารมณ์ (Rumination) กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฝึกทักษะในการแสวงหาการสนับสนุนทางสังคม เช่น ครอบครัว เพื่อน และศูนย์บริการที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น
2. สามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบการอบรมหรือให้ความรู้เกี่ยวกับอิทธิพลของการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตของบุตรให้กับผู้ปกครองได้

รายการอ้างอิง

- Carver, C. S., Scheier, M. F., & Weintraub, J. K. (1989). Assessing coping strategies: A theoretically based approach. *Journal of Personality and Social Psychology*, 56(2), 267-283.
- Cook, S. W., & Heppner, P. P. (1997). A psychometric study of three coping measures. *Educational and Psychological Measurement*, 57, 906-923.
- Deniz, M. E. (2006). The relationships among coping with stress, life satisfaction, decision-making styles and decision self-esteem: An investigation with Turkish university students, *Social Behavior and Personality: an international journal*, 34(9), 1161-1170.
- Diener, E. (1994). Assessing subjective well-being: Progress and opportunities. *Social Indicators Research*, 31, 103-157.
- Diener, E., & Larson, R. J. (1984). Temporal stability and cross-cultural consistency of affective, behavioral, and cognitive responses. *Journal of Personality and Social Psychology*, 47, 871-883.
- Diener, E., Emmons, R., Larsen, R., & Griffin, S. (1985). The Satisfaction With Life Scale. *Journal of Personality Assessment*, 49(1), 71-75.
- Diener, E., & Seligman, M. E.P. (2002). Very Happy People. *Psychological Science*, 13(1), 81-84.
- Dubey, A., & Agarwal, A. (2007). Coping Strategies and Life Satisfaction: Chronically Ill Patients' Perspectives. *Journal of the Indian Academy of Applied Psychology*, 33(2), 161-168
- Friedman, S. B., Mason, J. W., & Hamburg, D. A. (1963). Behavioral observations on parents anticipating the death of a child. *Pediatrics*, 32(4), 610-625.
- Frydenberg, E., & Lewis R. (1994). Coping with different concerns: Consistency and variation in coping strategies used by adolescents. *Australian Psychologist*, 29(1), 45-48.
- Frydenberg, E., & Lewis R. (2004). Adolescents least able to cope: How do they respond to their stresses?. *British Journal of Guidance & Counseling*, 32(1), 25-37.
- Giancola, J. K., Grawitch, M. J., & Borchert, D. (2009). Dealing With the Stress of College: A Model for Adult Students. *Adult Education Quarterly*, 59(3), 246-263.

- Gilman, R., Huebner, E. S., & Laughlin, J. E. (2000). A First study of the multidimensional students' life satisfaction scale with adolescents. *Social Indicators Research*, 52, 135-160.
- Gohm, C. L., Oishi, S., Darlington, J., & Diener, E. (1998). Culture, parental conflict, parental marital status, and the subjective well-being of young adults. *Journal of Marriage & the Family*, 60(2), 319-334.
- Hauser, S. T., & Bowlds, M. K. (1990). Stress, coping, and adaptation. *At the threshold: The developing adolescent*, 388-413.
- Headey, B., Kelley, J., & Wearing, A. (1993). Dimension of Mental Health: Life Satisfaction, Positive Affect, Anxiety and Depression. *Social Indicators Research*, 29, 63-82.
- Kelly, O., Matheson, K., Ravindran, A., Merali, Z., & Anisman, H. (2007). Ruminative coping among patients with dysthymia before and after pharmacotherapy. *Depression and Anxiety*, 24(4), 233-243.
- Kleinke, C. L. (1991). How chronic pain patients cope with depression: Relation to treatment outcome in a multidisciplinary pain clinic. *Rehabilitation Psychology*, 36(4), 207.
- Koivumaa-Honkanen, H., Honkanen, R., Viinamäk, H., Heikkilä, K., Kaprio, J., & Koskenvuo, M. (2001). Life Satisfaction and Suicide: A 20-Year Follow-Up Study. *Am J Psychiatry*, 158, 433-439.
- Lazarus, R. S., Averill, J. R., & Opton, E. M. (1974). The psychology of coping: Issues of research and assessment. *Coping and adaptation*, New York, USA: Basic Books.
- Lazarus, R. S., Folkman, S., & Stress, A. (1984). Coping and adaptation. *Handbook of Behavioral Medicine*, 11-21.
- Lazarus, R. S., & Folkman, S. (1987). Transactional theory and research on emotions and coping. *European Journal of Personality*, 1(3), 141-169.
- McKnight, C. G., Suldo, S. M., & Huebner, E.S. (2004). Relationships among Stressful Life Events, Temperament, Problem Behavior, and Global Life Satisfaction in Adolescents. *Psychology in the Schools*, 39(6), 677-687.

- Neugarten, B. L., Havighurst, R. J., & Tobin, S. S. (1961). The Measurement of Life Satisfaction. *Journal of gerontology, 16*, 134-143.
- Nolen-Hoeksema, S., Parker, L. E., & Larson, J. (1994). Ruminative coping with depressed mood following loss. *Journal of Personality and Social Psychology, 67*, 92-104.
- Odacı, H., & Çıkrıkçı, Ö. (2012). University Students' Ways Of Coping With Stress, Life Satisfaction And Subjective Well-Being. *The Online Journal of Counselling and Education, 1*(3).
- Pavot, W., & Diener, E. (1993). Review of the Satisfaction With Life Scale. *Psychological Assessment, 5*(2), 164-172.
- Proctor, C., Linley, P. A., & Maltby, J. (2010). Very Happy Youths: Benefits of Very High Life Satisfaction Among Adolescents. *Social Indicators Research, 98*, 519-532.
- Saha, R., Huebner, E. S., Hills, K. J., Malone, P. S., & Valois, R. F. (2014). Social Coping and Life Satisfaction in Adolescents. *Social Indicators Research, 115*(1), 241-252.
- Shin, D. C., & Johnson, D. M. (1978). Avowed happiness as an overall assessment of the quality of life. *Social Indicators Research, 5*, 475-492.
- Slavin, E. A., Rainer, K. L., McCreary, M. L., & Gowda, K. K. (1991). Toward a multicultural model of the stress process. *Journal of Counseling & Development, 70*(1), 156-163.
- Suldo, S. M., & Huebner, E. S. (2004). Does Life Satisfaction Moderate the Effects of Stressful Life Events on Psychopathological Behavior During Adolescence?. *School Psychology Quarterly, 19*(2), 93-105.
- Treynor, W., Gonzalez, R., & Nolen-Hoeksema, S. (2003). Rumination reconsidered: a psychometric analysis. *Cognitive Therapy and Research, 27*, 247-259.
- Trzcieniecka-Green, A., Gaczek, A., Pawlak, A., Orłowska, W., & Pochopin, T. (2012). The sense of life satisfaction and the level of perceived stress in the midwifery profession – a preliminary report. *Archives of Psychiatry and Psychotherapy, 3*, 35-43.

- Utsey, S. O., Ponterotto, J. G., Reynolds, L. A., & Cancelli, A. A. (2000). Racial discrimination, coping, life satisfaction, and self-esteem among African Americans. *Journal of Counseling & Development, 78*(1), 72-80.
- Valois, R., Zullig, K., Huebner, E., & Drane, J. (2001). Relationship between life satisfaction and violent behaviors among adolescents. *American Journal Of Health Behavior, 25*(4), 353-366.
- Veenhoven, R. (1996). The study of life-satisfaction. *Eötvös University Press*, 11-48.
Retrieved from <http://hdl.handle.net/1765/16311>
- Zullig, K. J., Valois, R. T., Huebner, E. S., Oeltmann, J. E., & Drane, W. (2001). Relationship between perceived life satisfaction and adolescents' substance abuse. *Journal of Adolescent Health, 29*(4), 279-288.
- คนยุคใหม่ น่าห่วง ! สถิติการหย่าร้างสูงขึ้น. (14 เมษายน 2557). *เดลินิวส์*. จาก <http://www.dailynews.co.th>
- ปิ่นพัฒน จันทร์สว่าง. (2556). พ่อแม่ทะเลาะกัน (Parental Conflict Problems). จาก <http://taamkru.com/th/พ่อแม่ทะเลาะกัน/>
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2556). ข้อมูลสถิติความรู้เพื่อการวิเคราะห์มิติครอบครัว (2556). จาก http://www.m-society.go.th/article_attach/11470/15786.pdf
- ระวีวรรณ ธรณี. (2552). เมื่อพ่อกับแม่หย่าร้างจะเกิดอะไรขึ้น?: มุมมองและปฏิกิริยาของบุตร. จาก http://www.thaipopulation.org/Stable/index.php?option=com_docman&task=doc_download&gid=162&Itemid=
- พรสุข หุ่นนิรันดร์ และคณะ. (2552). หนังสือเรียน รายวิชาพื้นฐาน สุขศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- สุภาพรรณ โคตรจรัส, ณัฐสุดา เต็มพันธ์, และพงษ์มนัส บุศยประทีป. (2557). รายงานความคืบหน้าการพัฒนามาตรวัด: มาตราวัดกลยุทธ์การเผชิญปัญหา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต๋พันธ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. อาจารย์ ดร.กฤษยา พิธิษฐ์สังฆการ
อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. Dr.Jason D. Ludington
Lecturer in The Joint International Psychology Program

ภาคผนวก ข

ตารางอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร

ผู้วิจัยหาความตรง (Validity) ของแบบวัดด้วยวิธี Forward-Backward Translation ในการแปลแบบวัด และได้รับการตรวจสอบความตรงทางภาษาและบริบททางสังคม โดยผู้เชี่ยวชาญเจ้าของทางภาษาและผู้เชี่ยวชาญทางจิตวิทยา

ตาราง 6

การแปลข้อกระทงด้วยวิธี Forward-Backward Translation ของแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร

Original	Forward Translation	Backward Translation	Comments from Experts
1. I never see my parents arguing or disagreeing.	1. ฉันไม่เคยเห็นพ่อแม่ของฉันทะเลาะหรือไม่เห็นด้วยในความคิดเห็นของกันและกันเลย	1. I've never seen my parents fight or disagree with each other.	Close enough
2. When my parents have an argument they usually work it out.	2. เมื่อพ่อแม่ฉันทะเลาะกัน พวกเขา มักจะหาทางแก้ได้เสมอ	2. When my parents have a fight, they usually come up with a way to resolve their conflicts.	Good
3. My parents often get into arguments about things I do at school.	3. พ่อแม่ของฉันมักจะทะเลาะกันเกี่ยวกับเรื่องที่โรงเรียนของฉัน	3. My parents usually have a fight about issues at my school.	Good
4. My parents get really mad when they argue.	4. พ่อแม่ของฉันจะโมโหมากเมื่อเขาทะเลาะกัน	4. My parents become furious when they have a fight.	Good

5. When my parents argue I can do something to make myself feel better	5. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน ฉันสามารถทำบางสิ่งให้ตัวฉันเองรู้สึกดีขึ้นได้	5. When my parents have a fight, I can do something to make myself feel better.	Good
6. I get scared when my parents argue	6. ฉันรู้สึกกลัวเมื่อพ่อแม่ทะเลาะกัน	6. I become frightened when my parents have a fight.	Good
7. I feel caught in the middle when my parents argue	7. ฉันรู้สึกเหมือนถูกดึงไปเกี่ยวเมื่อพ่อแม่ฉันทะเลาะกัน	7. I feel as if I am dragged into /I am involved in the conflict when my parents have a fight.	Good enough
8. I'm not to blame when my parents have arguments	8. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน ฉันไม่ใช่คนที่จะถูกตำหนิ	8. When my parents have a fight, I am not the one to be blamed.	Good
9. They may not think I know it, but my parents argue or disagree a lot	9. ฉันรู้ว่าพ่อแม่ของฉันทะเลาะหรือขัดแย้งกันบ่อยมาก แม้ว่าพวกเขาจะคิดว่าฉันไม่รู้ก็ตาม	9. I know my parents have a fight or are in conflict very often, even if they think I don't know this.	Good
10. Even after my parents stop arguing they stay mad at each other	10. พ่อแม่ของฉันยังคงหงุดหงิดใส่กัน แม้ว่าพวกเขาจะหยุดทะเลาะกันแล้วก็ตาม	10. My parents remain upset/irritated with each other even when they stop fighting.	Good
11. My parents have arguments because they are not happy together	11. พ่อแม่ของฉันทะเลาะกันเพราะพวกเขาไม่มีความสุขเวลาอยู่ด้วยกัน	11. My parents have a fight because they are not happy being with each other.	Good
12. When my parents have a disagreement they discuss it quietly	12. เมื่อพ่อแม่ของฉันมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน พวกเขาจะปรึกษากัน	12. When my parents disagree with each other on something, they will discuss	Good

	อย่างเงียบๆ	the disagreement quietly among themselves.	
13. I don't know what to do when my parents have arguments	13. ฉันไม่รู้ว่าจะต้องทำอะไร เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน	13. I don't know what to do when my parents have a fight.	Good
14. My parents are often mean to each other even when I'm around	14. พ่อแม่ของฉันมักจะ ร้ายใส่กัน แม้กระทั่งตอนที่ฉันอยู่ด้วย	14. My parents are mean to each other even when I am around.	good enough; you can add "often" if you want (optional; doesn't change meaning)
15. When my parents argue I worry about what will happen to me	15. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน ฉันกังวลว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นกับฉัน	15. When my parents have a fight, I become worried about what would happen to me.	Good
16. I don't feel like I have to take sides when my parents have a disagreement	16. ฉันไม่รู้สึกว่าฉันจะต้องเข้าข้างใคร เมื่อพ่อแม่ของฉันมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน	16. I don't feel I have to side with anyone, when my parents are in conflict.	Good
17. It's usually my fault when my parents argue	17. มันมักจะเป็นความผิดของฉันเมื่อพ่อแม่ทะเลาะกัน แก้ไขเป็น : 17. บ่อยครั้งที่พ่อแม่ทะเลาะกันเพราะความผิดของฉัน	17. It is often my fault when my parents fight.	I think this needs improvement. I think usually and often have different meanings (close, but not identical). To me, 'usually' means above 50% of the time (like 70-80%), but 'often' means

			many times (can be 30-70% of the time)
18. I often see or hear my parents arguing	18. ฉันมักจะเห็นหรือได้ยินพ่อแม่ของฉันทะเลาะเบาะแว้งกัน	18. I often see or hear my parents fight.	Good
19. When my parents disagree about something, they usually come up with a solution	19. เมื่อพ่อแม่ของฉันไม่เห็นด้วยกับอะไรบางอย่าง พวกเขา มักจะคิดหาทางออกได้	19. When my parents disagree on something, they often come up with a solution.	good; 'usually' vs. 'often' issue
20. My parents' arguments are usually about something I did	20. การทะเลาะกันของพ่อแม่ของฉันมักจะเกี่ยวกับสิ่งที่ฉันทำ	20. My parents' fights are often related to what I do.	good; 'usually' vs. 'often' issue
21. The reasons my parents argue never change	21. พ่อแม่ของฉันทะเลาะกันด้วยเรื่องเดิมๆ	21. My parents fight on the same/old issues.	Good
22. When my parents have an argument they say mean things to each other	22. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกันพวกเขาจะพูดจาร้ายๆ ใส่กัน	22. When my parents have a fight, they say nasty things to each other.	Good
23. When my parents argue or disagree I can usually help make things better	23. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะหรือไม่เห็นพ้องกัน ฉันมักจะช่วยให้สิ่งต่างๆ ดีขึ้นได้	23. When my parents have a fight or disagree with each other, I often help make things better.	good; 'usually' vs. 'often' issue
24. When my parents argue I'm afraid that something bad will happen	24. เมื่อพ่อแม่ฉันทะเลาะกัน ฉันกลัวว่าจะมีบางอย่างที่ไม่ดีเกิดขึ้น	24. When my parents have a fight, I'm afraid that something bad will happen.	Good

25. My mom wants me to be on her side when she and my dad argue	25. แม่ของฉันต้องการให้ฉันเข้าข้างเมื่อแม่กับพ่อทะเลาะกัน	25. My mother wants me to side with her when she has a fight with my father.	Good
26. Even if they don't say it, I know I'm to blame when my parents argue	26. เวลาพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน ฉันรู้ว่ามันเป็นความผิดของฉัน แม้ว่าพวกเขาจะไม่ได้พูดก็ตาม	26. When my parents have a fight, I know it's my fault, even when they don't say so.	Good
27. My parents hardly ever argue	27. พ่อแม่ของฉันทะเลาะกันนานๆ ครั้ง	27. My parents seldom have a fight.	Good
28. When my parents argue they usually make up right away	28. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน พวกเขา มักจะปรับความเข้าใจกันทันที	28. When my parents have a fight, they often clear things up/mend their relationships immediately.	Good
29. My parents usually argue or disagree because of things that I do	29. พ่อแม่ของฉัน มักจะทะเลาะหรือมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน เพราะสิ่งที่ฉันทำ	29. My parents often have a fight or disagreement because of what I do.	good; 'usually' vs. 'often' issue
30. My parents argue because they don't really love each other	30. พ่อแม่ของฉันทะเลาะกันเพราะว่าพวกเขาได้ไม่รักกันจริงๆ	30. My parents have a fight because they don't really love each other.	Good
31. When my parents have an argument they yell at each other	31. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน พวกเขา ตะโกนใส่กันบ่อยครั้ง	31. When my parents have a fight, they often yell at each other.	Good
32. When my parents argue there's nothing I can do to stop them	32. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน ฉันไม่สามารถทำอะไรเพื่อหยุดพวกเขาได้	32. When my parents have a fight, I can do nothing to stop them.	Good

33. When my parents argue I worry that one of them will get hurt	33. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกันฉันกังวลว่าจะมีใครคนใดคนหนึ่งได้รับบาดเจ็บ	33. When my parents have a fight, I often become worried that either one would get injured.	Good
34. I feel like I have to take sides when my parents have a disagreement	34. ฉันรู้สึกเหมือนฉันต้องเลือกข้างเมื่อพ่อแม่ของฉันมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน	34. I feel as if I have to pick a side when my parents have a disagreement.	Good
35. My parents often nag and complain about each other around the house	35. พ่อแม่ของฉันมักจะเหน็บแนมและบ่นใส่กันไปทั่วบ้าน แก้ไขเป็น : 35. พ่อแม่ของฉันมักจะจุกจิกและบ่นกันไปทั่วบ้าน	35. My parents are often sarcastic and complaining about each other.	okay; I think it would be better to remove "sarcastic" and add "at home"
36. My parents hardly ever yell when they have a disagreement	36. พ่อแม่ของฉันแทบจะไม่ค่อยตะโกนใส่กัน เมื่อพวกเขามีความคิดเห็นไม่ตรงกัน	36. My parents seldom yell at each other when they disagree on anything.	Good
37. My parents often get into arguments when I do something wrong	37. พ่อแม่ของฉันมักจะเริ่มทะเลาะกันเมื่อนั้นทำอะไรผิด	37. My parents often start fighting when I do something wrong.	Good
38. My parents have broken or thrown things during an argument	38. พ่อแม่ของฉันทำลายหรือขว้างปาสิ่งของระหว่างการทะเลาะเบาะแว้ง	38. My parents make damage or throw things during their fight.	Good
39. After my parents stop arguing, they are friendly towards each other	39. หลังจากพ่อแม่ของฉันหยุดทะเลาะกันพวกเขากลับมาเป็น	39. After my parents stop fighting, they become amicable with each other.	Good

	มิตรต่อกัน		
40. When my parents argue I'm afraid that they will yell at me too	40. เมื่อพ่อแม่ฉันทะเลาะกัน ฉันกลัวว่าพวกเขาจะตะโกนใส่ฉันด้วย	40. When my parents have a fight, I'm afraid they would yell at me as well.	Good
41. My parents blame me when they have arguments	41. พ่อแม่ของฉันตำหนิฉันเมื่อพวกเขามีปากเสียงกัน	41. My parents blame me when they have a fight	Good
42. My dad wants me to be on his side when he and my mom argue	42. พ่อของฉันต้องการให้ฉันเข้าข้างเมื่อพ่อกับแม่ทะเลาะกัน	42. My father wants me to side with him when he has a fight with my mother.	Good
43. My parents have pushed or shoved each other during an argument	43. พ่อแม่ของฉันผลักกันระหว่างการทะเลาะเบาะแว้ง แก้ไขเป็น : 43. พ่อแม่ของฉันน่าจะผลักกันอีกเมื่อทะเลาะกัน (ปรับภาษาแสดงให้เห็นว่าเคยเกิดขึ้นในอดีตและจะเกิดขึ้นได้อีก)	43. My parents shove each other during a fight.	this may need revising; the original "have pushed" means "ever" which means it can be true if it happened even once in the past. The translation on the right says "shove" in present tense, which means "regularly" (a behavior which has occurred many times in the past and probably will continue to occur in the future).

44. When my parents argue or disagree there's nothing I can do to make myself feel better	44. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกันหรือมีความเห็นไม่ตรงกันฉันไม่สามารถทำอะไรให้ตัวเองรู้สึกดีขึ้นได้	44. When my parents have a fight, I can't do anything to make myself feel better.	Good
45. When my parents argue I worry that they might get divorced	45. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน ฉันกังวลว่าพวกเขาจะหย่ากัน	45. When my parents have a fight, I become worried that they would file for a divorce.	Good
46. My parents still act mean after they have had an argument	46. พ่อแม่ของฉันยังคงแสดงท่าที่ร้ายๆ ใ้สกันหลังจากที่พวกเขาทะเลาะกัน	46. My parents still show hostility to each other even after their fight.	Good
47. My parents have arguments because they don't know how to get along	47. พ่อแม่ของฉันทะเลาะกันเพราะเขาไม่รู้ว่าอยู่ด้วยกันได้อย่างไร	47. My parents have a fight because they don't know how to live together.	I think it is good enough; "get along" is specific; "live together" is general, but could mean the same thing.
48. Usually it's not my fault when my parents have arguments	48. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน มันมักจะไม่ใช่ความผิดของฉัน	48. When my parents have a fight, it is often not my faults,	good; 'usually' vs. 'often' issue
49. When my parents argue they don't listen to anything I say	49. เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน พวกเขาจะไม่ฟังสิ่งที่ฉันพูด	49. When my parents have a fight, they won't listen to what I say.	Good

จากตาราง 6 หลังผ่านการแปลภาษาและตรวจสอบแล้ว ผู้วิจัยพบว่าข้อกระทงมีความสอดคล้องทางภาษาที่ดี และผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อความและภาษาในข้อกระทงที่ 17, 35 และ 43 ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต

ตาราง 7

แสดงอำนาจจำแนกของแบบวัด โดยใช้เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 27 และ 73 ในการแยกกลุ่มสูง-ต่ำของแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต

ข้อที่	กลุ่ม	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t	Sig. (2-tailed)
1	ต่ำ	22	4.05	1.046	-5.384	.000
	สูง	16	5.63	.619		
2	ต่ำ	22	4.27	.985	-5.726	.000
	สูง	16	5.88	.619		
3	ต่ำ	22	4.77	1.232	-5.176	.000
	สูง	16	6.25	.447		
4	ต่ำ	22	3.64	1.217	-5.630	.000
	สูง	16	5.56	.727		
5	ต่ำ	22	2.82	1.053	-9.428	.000
	สูง	16	6.13	1.088		

Percentile 27 = 22, 73 = 26.53

จากตาราง 7 ทุกข้อกระทงมีอำนาจในการจำแนกกลุ่มต่ำ-สูงทุกข้อ

ตาราง 8

แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อ (Corrected Item-Total Correlation) ของแบบวัดความพึงพอใจในชีวิต

ข้อ	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
1	19.30	15.366	.593	.763
2	18.95	14.930	.690	.739
3	18.58	15.196	.628	.754
4	19.45	14.252	.589	.760
5	19.78	11.834	.550	.804

ตาราง 9

แสดงค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด-ต่ำสุด และค่าความสอดคล้องภายใน (Cronbach's Alpha) ของข้อกระทงทั้งแบบวัดการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตรและความพึงพอใจในชีวิต

แบบวัด	ค่าเฉลี่ย	คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด	คะแนนเฉลี่ยสูงสุด	Cronbach's Alpha
การรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง	2.353	1.417	3.467	.925
ความพึงพอใจในชีวิต	4.803	4.233	5.433	.800

ภาคผนวก ค

เอกสารพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 โทร.0-2218-8147

ที่ จว 187 /58

วันที่ 5 มีนาคม 2558

เรื่อง แจ้งผลผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย

เรียน คณบดีคณะจิตวิทยา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เอกสารแจ้งผ่านการรับรองผลการพิจารณา

ตามที่นิสิต/บุคลากรในสังกัดของท่านได้เสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัย กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นั้น ในการนี้ กรรมการผู้ทบทวนหลักได้เห็นสมควรให้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยได้ ดังนี้

โครงการวิจัยที่ 209.1/57 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย (RELATIONSHIPS BETWEEN PERCEPTION OF INTERPARENTAL CONFLICT, COPING STRATEGIES, AND LIFE SATISFACTION) ของ อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ผอ.ฝ่ายบริหาร
จึงเรียนมาเพื่อโปรด
☒ ทราบ
☐ พิจารณา
ลงชื่อ..... <i>o.p.d.</i>

ดร. นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทรี ชัยชนะวงศาโรจน์)

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน
กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เรียน ผอ.อศจ.ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์

เพื่อโปรดทราบ

16 มี.ค. 58

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
อาคารสถาบัน 2 ชั้น 4 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์: 0-2218-8147 โทรสาร: 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

COA No. 045/2558

ใบรับรองโครงการวิจัย

โครงการวิจัยที่ 209.1/57 : ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการ
เผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย
ผู้วิจัยหลัก : อาจารย์ ดร.ณัฐสุดา เต๋พันธ์
หน่วยงาน : คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ได้พิจารณา โดยใช้หลัก ของ The International Conference on Harmonization – Good Clinical Practice
(ICH-GCP) อนุมัติให้ดำเนินการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าวได้

ลงนาม *รศ.ดร.ณัฐสุดา เต๋พันธ์*
(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ปรีดา ทศนประดิษฐ)

ประธาน

ลงนาม *ดร.นันทริ ชัยชนะวงศาโรจน์*
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทริ ชัยชนะวงศาโรจน์)

กรรมการและเลขานุการ

วันที่รับรอง : 1 มีนาคม 2558

วันหมดอายุ : 29 กุมภาพันธ์ 2559

เอกสารที่คณะกรรมการรับรอง

- 1) โครงการวิจัย
- 2) ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
- 3) ผู้วิจัย
- 4) แบบสอบถาม

เลขที่โครงการวิจัย..... 209.1/57

วันที่รับรอง..... - 1 มี.ค. 2558

วันหมดอายุ..... 29 ก.พ. 2559

เงื่อนไข

1. ข้าพเจ้ารับทราบว่าเป็นการผิดจริยธรรม หากดำเนินการเก็บข้อมูลการวิจัยก่อนได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยฯ
2. หากใบรับรองโครงการวิจัยหมดอายุ การดำเนินการวิจัยต้องยุติ เมื่อต้องการต่ออายุต้องขออนุมัติใหม่ล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 1 เดือน พร้อมส่งรายงานความก้าวหน้าการวิจัย
3. ต้องดำเนินการวิจัยตามที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยอย่างเคร่งครัด
4. ใช้เอกสารข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย ใบยินยอมของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และเอกสารเชิญเข้าร่วมวิจัย (ถ้ามี) เฉพาะที่ประทับตราคณะกรรมการเท่านั้น
5. หากเกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ร้ายแรงในสถานที่เก็บข้อมูลที่ขออนุมัติจากคณะกรรมการ ต้องรายงานคณะกรรมการภายใน 5 วันทำการ
6. หากมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการวิจัย ให้ส่งคณะกรรมการพิจารณารับรองก่อนดำเนินการ
7. โครงการวิจัยไม่เกิน 1 ปี ส่งแบบรายงานสิ้นสุดโครงการวิจัย (AF 03-12) และบทคัดย่อผลการวิจัยภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น สำหรับโครงการวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ให้ส่งบทคัดย่อผลการวิจัย ภายใน 30 วัน เมื่อโครงการวิจัยเสร็จสิ้น

ข้อมูลสำหรับกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ชื่อ โครงการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญ

ปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย

ชื่อผู้วิจัย

อ.ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์ ตำแหน่ง อาจารย์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย

โทรศัพท์ที่ทำงาน 022181182 โทรศัพท์มือถือ 0875558623

E-mail tnattasuda@gmail.com

เลขที่โครงการวิจัย..... ๒๐๑.๑/๕๗
 ปีที่รับรอง..... - 1 มี.ค. 2558
 วันหมดอายุ..... 29 ก.พ. 2559

1. ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมในการวิจัย ก่อนที่ท่านจะตัดสินใจเข้าร่วมในการวิจัย มีความจำเป็นที่ท่านควรทำความเข้าใจว่างานวิจัยนี้ ทำเพราะเหตุใด และเกี่ยวข้องกับอะไร กรุณาใช้เวลาในการอ่านข้อมูลต่อไปนี้อย่างละเอียดรอบคอบ และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมหรือข้อมูลที่ไม่ชัดเจนได้ตลอดเวลา
2. โครงการนี้เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย”
3. วัตถุประสงค์ของการวิจัยงานวิจัยนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง, กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิตในนักศึกษามหาวิทยาลัย
4. รายละเอียดของกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย
 - 4.1 กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิต/นักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ อายุ 18-22 ปี และเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในระดับปริญญาตรี จากสถาบันต่าง ๆ ดังนี้ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และมหาวิทยาลัยรังสิต สถาบันละ 50 คน (ชาย 25 คน หญิง 25 คน) รวมเป็น 200 คน
 - 4.2 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นผู้ที่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยจำนวน 200 คน โดยมีเกณฑ์คัดกลุ่มตัวอย่างเข้าในการวิจัยคือ เป็นผู้ที่มีอายุ 18-22 ปี ส่วนเกณฑ์คัดกลุ่มตัวอย่างออกจากการวิจัยคือ เป็นผู้ที่เคยตอบแบบสอบถามนี้มาแล้ว
 - 4.3 สำหรับวิธีการได้มาซึ่งกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัยนั้น ผู้วิจัยจะใช้วิธีการแจกแบบสอบถามแบบกระจายโดยการสุ่มแบบรายสะดวก เช่น ติดต่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างเป็นรายบุคคลในที่สาธารณะ เช่น โรงอาหารและลานนั่งพักประจำสถาบันนั้น ๆ และสอบถามความสมัครใจในการทำแบบสอบถาม ส่วนแบบออนไลน์จะใช้วิธีการสร้างลิงค์ของแบบสอบถามเพื่อส่งต่อให้คนรู้จักที่อยู่ในมหาวิทยาลัยนั้น ๆ ผ่านทางโซเชียลเน็ตเวิร์ค ซึ่งผู้ตอบสามารถตอบได้โดยไม่ต้องระบุข้อมูลที่จะนำไปถึงตัวตนของผู้ตอบได้

ดังนี้

5. กระบวนการการวิจัยที่กระทำต่อกลุ่มประชากรหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย มีขั้นตอนต่างๆ

- 5.1 ผู้วิจัยสอบถามความสะดวกและชี้แจงรายละเอียดให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยว่าให้ตอบแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครอง กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิต ซึ่งการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อนั้นจะเป็นการให้คะแนนความคิดเห็นจาก 1-5 หรือ 1-7 คะแนน จำนวน 128 ข้อ โดยใช้เวลาประมาณ 20-25 นาที
- 5.2 ผู้วิจัยแจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัยว่าการตอบแบบสอบถามครั้งนี้จะต้องใช้เวลาเล็กน้อยประมาณ 20-25 นาที
- 5.3 ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามและขอบคุณผู้เข้าร่วมการวิจัยและตอบคำถามหากผู้เข้าร่วมมีข้อสงสัย

6. งานวิจัยนี้จะไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ท่านคำตอบจากแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับ ไม่มีการพาดพิงถึงข้อมูลระบุตัวตนของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้

7. ท่านจะได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมการวิจัยคือ เป็นส่วนในการสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่การศึกษา เกี่ยวกับการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร กลวิธีการเผชิญปัญหา และความพึงพอใจในชีวิต

8. การเข้าร่วมในการวิจัยของท่านเป็น โดยสมัครใจ และสามารถปฏิเสธที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัยได้ทุกขณะ โดยไม่ต้องให้เหตุผล และไม่สูญเสียประโยชน์ที่พึงได้รับ รวมถึงไม่มีผลกระทบใดๆทั้งสิ้นต่อท่าน และการวิจัยครั้งนี้จะไม่ค่าชดเชยการเสียเวลาและไม่มีของที่ระลึกใด ๆ

9. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับท่านจะเก็บเป็นความลับ หากมีการเสนอผลการวิจัยจะเสนอเป็นภาพรวม ข้อมูลใดที่สามารถระบุถึงตัวท่านได้จะไม่ปรากฏในรายงาน

10. หากท่านไม่ได้รับการปฏิบัติตามข้อมูลดังกล่าวสามารถร้องเรียนได้ที่ คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 หรือ 0-2218-8141 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

เลขที่โครงการวิจัย ๒๐๑.๑/๖๗
 * หน้าที่รับรอง - 1 ส.ค. 2558
 วันหมดอายุ 29 ก.พ. 2559

(อ.ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์)

ผู้วิจัยหลัก

วันที่/...../.....

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

หากท่านอายุต่ำกว่า 18 ปี หรือ มากกว่า 22 ปี ไม่ต้องตอบแบบสอบถาม โปรดนำแบบสอบถามมาคืนผู้วิจัย

แบบสอบถามการรับรู้ความขัดแย้งระหว่างผู้ปกครองของบุตร

คำอธิบาย

ในครอบครัว มีหลายครั้งที่พ่อแม่ไม่ลงรอยกัน เมื่อพ่อแม่ทะเลาะหรือขัดแย้งกัน ลูกอาจมีความรู้สึกต่างๆ ผู้วิจัยอยากทราบถึงความรู้สึกที่ท่านมีเมื่อพ่อแม่ทะเลาะหรือขัดแย้งกัน โดยขอให้ท่านตอบคำถามต่อไปนี้ ในขณะที่ตอบขอให้ท่านนึกถึงสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ของท่าน หากในปัจจุบันท่านไม่ได้อาศัยอยู่บ้านเดียวกันกับพ่อแม่ ขอให้ท่านนึกถึงสถานการณ์ที่พ่อแม่ขัดแย้งกันเมื่ออยู่ด้วยกันในขณะที่ตอบคำถาม

- 5 หมายถึง ตรงกับตัวฉัน
- 4 หมายถึง ค่อนข้างตรงกับตัวฉัน
- 3 หมายถึง ทั้งตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน
- 2 หมายถึง ค่อนข้างไม่ตรงกับตัวฉัน
- 1 หมายถึง ไม่ตรงกับตัวฉัน

ข้อที่	คำถาม	ไม่ตรงกับตัวฉัน (1)	ค่อนข้างไม่ตรงกับตัวฉัน (2)	ทั้งตรงและไม่ตรงพอ ๆ กัน (3)	ค่อนข้างตรงกับตัวฉัน (4)	ตรงกับตัวฉัน (5)
1	ฉันไม่เคยเห็นพ่อแม่ของฉันทะเลาะหรือไม่เห็นด้วยในความคิดเห็นของกันและกันเลย					
2	เมื่อพ่อแม่ฉันทะเลาะกัน พวกเขามักจะหาทางแก้ได้เสมอ					
3	พ่อแม่ของฉันมักจะทะเลาะกันเกี่ยวกับเรื่องโรงเรียนของฉัน					
4	พ่อแม่ของฉันจะไม่โหมมากเมื่อเขาทะเลาะกัน					
5	เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน ฉันสามารถทำบางสิ่งให้ตัวฉันเองรู้สึกดีขึ้นได้					
6	ฉันรู้สึกกลัวเมื่อพ่อแม่ทะเลาะกัน					
7	ฉันรู้สึกเหมือนถูกดึงไปเกี่ยวเมื่อพ่อแม่ฉันทะเลาะกัน					
8	เมื่อพ่อแม่ของฉันทะเลาะกัน ฉันไม่ใช่คนที่จะถูกตำหนิ					
9	ฉันรู้ว่าพ่อแม่ของฉันทะเลาะหรือขัดแย้งกันบ่อยมาก แม้ว่าพวกเขาจะคิดว่าฉันไม่รู้ก็ตาม					
10	พ่อแม่ของฉันยังคงหงุดหงิดใส่กัน แม้ว่าพวกเขาจะหยุดทะเลาะกันแล้วก็ตาม					

เมื่อคุณกำลังประสบปัญหาบางอย่าง หรืออยู่ในสถานการณ์ที่ทำให้เกิดความเครียด คุณทำสิ่งต่อไปนี้มากหรือน้อยเพียงใด ขอให้เลือกคำตอบที่ตรงกับตัวคุณมากที่สุด

	ข้อความ	ไม่ตรง เลย	ไม่ค่อย ตรง	ตรงและ ไม่ตรง พอๆ กัน	ตรง	ตรงมาก
1	ฉันรู้ว่าปัญหาเกิดขึ้นจริงแต่ฉันพยายามเลี่ยงมัน	1	2	3	4	5
2	ฉันล้มเลิกความพยายามในการแก้ปัญหา	1	2	3	4	5
3	ฉันบอกตัวเองว่าเหตุการณ์ร้ายแรงที่เกิดขึ้น ไม่ได้เกิดขึ้นจริง	1	2	3	4	5
4	ฉันเก็บความรู้สึกต่างๆ ไว้คนเดียว	1	2	3	4	5
5	ฉันทำงานหรือกิจกรรมอื่นเพื่อที่จะไม่ได้กังวลกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น	1	2	3	4	5
6	เมื่อเจอกับปัญหา ฉันทำอะไรไม่ถูก	1	2	3	4	5
7	ฉันหมกมุ่นกับปัญหาที่เกิดขึ้น	1	2	3	4	5
8	ฉันคิดว่าฉันเป็นต้นเหตุของปัญหา	1	2	3	4	5
9	ฉันระบายอารมณ์หงุดหงิดใส่บุคคลอื่น ใส่สิ่งรอบตัว	1	2	3	4	5
10	ฉันกังวลว่าตนเองจะไม่มีความสุข	1	2	3	4	5
11	ฉันหวังว่ามีปาฏิหาริย์เกิดขึ้น ให้สิ่งร้ายๆ ที่เกิดขึ้นกลับกลายเป็นดี	1	2	3	4	5
12	ฉันยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น	1	2	3	4	5
13	ไม่ว่าอย่างไรก็ตามฉันต้องแก้ปัญหาให้มันให้ได้	1	2	3	4	5
14	ฉันพยายามสงบอารมณ์ลงเมื่อเจอปัญหา	1	2	3	4	5
15	ฉันบอกกับตัวเองว่าฉันต้องผ่านปัญหานี้ไปได้	1	2	3	4	5
16	ฉันพยายามมองปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่ดี	1	2	3	4	5
17	ฉันพิจารณาถึงขั้นตอนต่างๆ ในการลงมือแก้ปัญหา	1	2	3	4	5
18	ฉันทำกิจกรรมสันทนาการ หรืองานอดิเรกเพื่อผ่อนคลายความเครียด	1	2	3	4	5
19	ฉันรอกเวลาให้ได้จังหวะที่เหมาะสมจึงลงมือทำ	1	2	3	4	5
20	ฉันมุ่งอยู่ที่การแก้ปัญหาและไม่ให้มีสิ่งใดมารบกวนความพยายามของฉัน	1	2	3	4	5
21	ฉันแสวงหากำลังใจจากเพื่อนๆ และบุคคลรอบข้าง	1	2	3	4	5
22	ฉันพูดคุยปัญหาเกี่ยวกับคนอื่น เพื่อช่วยหาทางแก้ปัญหาให้ฉัน	1	2	3	4	5
23	ฉันใช้คำสอนทางศาสนาเป็นที่พึ่งทางใจเมื่อเกิดปัญหา	1	2	3	4	5
24	ฉันพยายามไม่นึกถึงปัญหานั้น และพยายามที่จะลืมมัน	1	2	3	4	5
25	ฉันจำนนต่อปัญหา และไม่พยายามแก้ไขอะไรอีก	1	2	3	4	5
26	ฉันไม่สนใจต่อปัญหา เหมือนไม่มีอะไรเกิดขึ้น	1	2	3	4	5
27	ฉันปิดบังความรู้สึกของฉัน	1	2	3	4	5

แบบวัดความพึงพอใจในชีวิต

ขอให้ท่านพิจารณาข้อความด้านล่างทั้ง 5 ข้อซึ่งบางข้อท่านอาจจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย โดยขอให้ท่านประเมินระดับความคิดเห็นต่อข้อความดังกล่าวตั้งแต่ 1-7 ด้วยการทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่างที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุด ข้อความดังกล่าวไม่มีถูกหรือผิด เป็นเพียงการประเมินความคิดเห็นที่มีต่อสถานการณ์ของตัวท่าน ณ ปัจจุบันเท่านั้น

7 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

6 หมายถึง เห็นด้วย

5 หมายถึง ค่อนข้างเห็นด้วย

4 หมายถึง เฉยๆ ไม่ใช่ทั้งเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

3 หมายถึง ค่อนข้างไม่เห็นด้วย

2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย

1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยมากที่สุด

ข้อที่	คำถาม	1	2	3	4	5	6	7
1	โดยภาพรวมแล้ว ชีวิตของฉันใกล้เคียงกับอุดมคติที่ฉันนึกฝันไว้							
2	สภาพชีวิตต่างๆ ของฉันดีมาก							
3	ฉันมีความพึงพอใจในชีวิตที่เป็นอยู่							
4	จวบจนกระทั่ง ปัจจุบันนี้ ฉันได้รับสิ่งที่สำคัญตามที่ฉันต้องการในชีวิตแล้ว							
5	ถ้าฉันสามารถย้อนเวลากลับไปยังชีวิตในอดีตที่ผ่านมาได้ ฉันก็แทบจะไม่อยากแก้ไขอะไรมันเลย							

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หรือเติมคำตอบที่ตรงกับตัวคุณลงในช่องว่าง

เพศ ชาย หญิง

อายุ ปี

ปัจจุบันศึกษาอยู่ มหาวิทยาลัย

คณะ

เกรดเฉลี่ย ต่ำกว่า 2.00 2.01 – 2.50
 2.51 – 3.00 3.01 – 3.50
 3.51 – 4.00

รายได้รวมของผู้ปกครอง ต่ำกว่า 15,000 บาท 15,000 – 30,000 บาท
ต่อเดือนโดยเฉลี่ย 30,001 – 45,000 บาท 45,001 – 70,000 บาท
 70,000 บาท – 100,000 บาท 100,000 บาท ขึ้นไป

ผู้เลี้ยงดูหลัก พ่อแม่ พ่อหรือแม่
 ญาติพี่น้อง อื่นๆ ระบุ.....

ในปัจจุบันอาศัยอยู่กับ พ่อแม่ พ่อหรือแม่
 ญาติพี่น้อง อยู่คนเดียว (หอพัก)
 อื่นๆ ระบุ

สถานะสมรสของพ่อแม่ อยู่ด้วยกัน แยกกันอยู่
 หย่าร้าง พ่อและ/หรือแม่เสียชีวิต

โดยเฉลี่ยใน 1 เดือน คุณติดต่อพ่อหรือแม่ (หรือผู้เลี้ยงดูหลัก) โดยวิธีใด

- พบหน้า จำนวน วัน โทรศัพท์ จำนวน วัน
- Facetime/Skype จำนวน วัน
- Text/ Facebook Messenger/ Line จำนวน วัน
- อื่นๆ ระบุ จำนวน วัน

ภาคผนวก จ

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล ประวัติการศึกษา

ชื่อ : นายกิตติคุณ ชิ่งหุทัย

ที่อยู่ปัจจุบัน : 100/4 ถ.เอกชัย ต.ลาดใหญ่ อ.เมือง จ.สมุทรสงคราม 75000

โทรศัพท์ : 089-792-8926

E-mail : kittikun.psycu@gmail.com

ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและปลายจากโรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย สตูล และปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเข้าศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2554

ชื่อ : นางสาวเทพประทาน สีดาบุตร

ที่อยู่ปัจจุบัน : 50/78 หมู่บ้านพัชรกิจ ถนนพัฒนาการคูขวาง ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80000

โทรศัพท์ : 088-824-6676

E-mail : psyche.fern10@gmail.com

ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและปลายจากโรงเรียนโรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช และปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเข้าศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2554

ชื่อ : นายสุภณัฐ รอดหลง

ที่อยู่ปัจจุบัน : 57/22 ม.1 ต.ท่าล้อย อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี 71110

โทรศัพท์ : 086-059-9494

E-mail : melancholano@gmail.com

ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและปลายจากโรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี และปัจจุบันกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยเข้าศึกษาเมื่อปีการศึกษา 2554